

„PLAN OGÓLNY GMINY LASOWICE WIELKIE”

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Autorzy:

prof. UŚ dr hab. Damian Absalon
dr hab. Magdalena Matysik

Poręba 2025

1. WSTĘP	4
1.1. Przedmiot, cel oraz zakres merytoryczny i terytorialny prognozy	4
1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania	6
1.3. Metody opracowania.....	7
2. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE I USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY LASOWICE WIELKIE	9
2.1. Obszar opracowania i jego zagospodarowanie.....	9
2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych.....	11
3. ANALIZA I OCENA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA	17
3.1. Istniejący stan środowiska, jego zasoby, odporność na degradację i zdolność do regeneracji, wynikający z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego.....	17
3.1.1. Emisja zanieczyszczeń do powietrza	17
3.1.2. Emisja hałasu.....	20
3.1.3. Wody powierzchniowe i podziemne	21
3.1.4. Powierzchnia terenu, gleby i kopaliny	23
3.1.5. Emisja pól elektromagnetycznych	23
3.1.6. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii	24
3.2. Prognozowany sposób i stan zagospodarowania obszarów objętych postanowieniami projektu planu ogólnego oraz ich wpływ na poszczególne komponenty środowiska	24
3.2.1. Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tych obszarów. ...	25
3.2.2. Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta oraz różnorodność biologiczną	25
3.2.3. Oddziaływanie na ludzi	28
3.2.4. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne	29
3.2.5. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	30
3.2.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i kopaliny	31
3.2.7. Oddziaływanie na krajobraz.....	32
3.2.8. Oddziaływanie na klimat.....	34
3.2.9. Oddziaływanie na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych.....	35
3.2.10. Oddziaływanie na dobra materialne	36
3.3. Skutki braku realizacji ustaleń projektu Planu Ogólnego	36
3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	37
4. CHARAKTERYSTYKA ROŚLIN, GRZYBÓW I ZWIERZĄT ORAZ SIEDLISK, TYPÓW KRAJOBRAZU NATURALNEGO I ELEMENTÓW PRZYRODY NIEOŻYWIONEJ NA OBSZARZE OBJĘTYM PROJEKTEM PLANU OGÓLNEGO	39
4.1. Obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody	39
4.2. Flora i roślinność rzeczywista	42
4.3. Fauna.....	48
4.4. Krajobrazy naturalne	50
4.5. Elementy przyrody nieożywionej.....	51
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE	

OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	55
5.1. Ocena zgodności ustaleń projektu Planu Ogólnego z zakazami obowiązującymi w granicach obszaru „Lasy Stobrawsko-Turawskie”	59
5.2. Ocena zgodności ustaleń projektu Planu Ogólnego z zakazami obowiązującymi w granicach Stobrawskiego Parku Krajobrazowego.	66
5.3. Ocena zgodności ustaleń projektu Planu Ogólnego z zakazami obowiązującymi w granicach Natura 2000 Szumirad PLH160020.....	67
5.4. Ocena zgodności ustaleń projektu Planu Ogólnego z zakazami obowiązującymi w granicach rezerwatu Kamieniec.	67
5.5. Ocena zgodności ustaleń projektu Planu Ogólnego z zakazami obowiązującymi w granicach rezerwatu Smolnik.	68
6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU	68
7. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	72
8. SKUTKI REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ METODY ICH MONITOROWANIA.....	75
9. SKUTKI DLA ISTNIEJĄCYCH FORM OCHRONY PRZYRODY ORAZ INNYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH	75
10. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	75
11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, KTÓRE MOGĄ BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO	76
12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	76
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	77
14. ŹRÓDŁA INFORMACJI	80
15. WYKAZ MAP	81

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot, cel oraz zakres merytoryczny i terytorialny prognozy

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Planu ogólnego gminy Lasowice Wielkie”. Celem prognozy jest określenie wpływu na środowisko ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego.

Pod względem merytorycznym opracowanie stanowi realizację zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Sporządzona prognoza zawiera:

- a) informacje o zawartości i głównych celach projektu Planu ogólnego oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami planistycznymi o znaczeniu lokalnym, regionalnym, krajowym, wspólnotowym i międzynarodowym, lokalizacji obszarów objętych postanowieniami ww. projektu oraz obszarów, na które oddziaływać będą postanowienia ww. projektu,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy (wykorzystane dane literaturowe, publikowane i niepublikowane, wyniki badań terenowych, w tym wyniki sporządzonej inwentaryzacji przyrodniczej dotyczące obszaru objętego projektem Planu i terenów, na które oddziaływać będzie ww. projekt,
- e) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu Planu ogólnego,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, tj.:
 - istniejący sposób i stan zagospodarowania obszarów objętych postanowieniami projektu Planu ogólnego oraz ich wpływ na:
 - emisję zanieczyszczeń do powietrza,
 - emisję hałasu,
 - wody powierzchniowe i podziemne,
 - gleby,
 - kopaliny,
 - emitowanie pól elektromagnetycznych,

- ryzyko wystąpienia poważnych awarii;
- prognozowany sposób i stan zagospodarowania obszarów objętych postanowieniami projektu planu ogólnego oraz ich wpływ na:
 - emisję zanieczyszczeń do powietrza,
 - emisję hałasu,
 - wody powierzchniowe i podziemne,
 - gleby,
 - kopaliny,
 - emitowanie pól elektromagnetycznych,
 - ryzyko wystąpienia poważnych awarii;
- wykaz roślin, grzybów i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, typów krajobrazu naturalnego i elementów przyrody nieożywionej stwierdzonych na obszarach objętych projektem Planu wraz z ich krótką charakterystyką,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem:
 - istniejący sposób i stan zagospodarowania obszarów, na które oddziaływać będą postanowienia ww. projektu wraz z przedstawieniem tych informacji na załączniku mapowym, oraz skutki ich wpływu na środowisko, a w szczególności na:
 - jakość powietrza atmosferycznego,
 - hałas,
 - odpady,
 - gospodarkę wodno-ściekową,
 - gleby;
 - przedstawienie rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ znaczącego oddziaływania postanowień projektu planu na środowisko,
 - wykaz gatunków roślin, grzybów, zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych, typów krajobrazu naturalnego i elementów przyrody nieożywionej stwierdzonych na obszarach, na które oddziaływać będą postanowienia ww. projektu wraz z ich krótką charakterystyką,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:
 - wykaz form ochrony przyrody występujących na obszarach objętych postanowieniami projektu planu: rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000 (wyznaczone i projektowane), obszary chronionego krajobrazu, gatunki roślin, zwierząt i grzybów objęte ochroną prawną na mocy ww. ustawy o ochronie przyrody, użytki ekologiczne, zespoły

przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne, pomniki przyrody wraz z przedstawieniem tych informacji na załączniku mapowym;

- d) cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu, oraz sposoby, w jaki sposób te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu Planu ogólnego;
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko,

Prognoza przedstawia także rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu „Planu ogólnego”.

Zakres terytorialny prognozy odpowiada zakresowi analizowanego projektu planu wraz z niezbędną strefą oddziaływań przedsięwzięć będących przedmiotem projektu planu.

Opracowanie składa się z części tekstowej i załącznika graficznego (mapa w skali 1:1000, wydruk w skali 1:5000). Przyjęta skala mapy odpowiada skali rysunku planu.

Narzędziem wspomagającym prognozę jest wykonane w 2024 roku „Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Lasowice Wielkie” które stanowi źródło informacji faktograficznej o środowisku, a w szczególności o tych jego cechach, które mają zasadniczy wpływ na rozwiązania proponowane w projekcie planu.

Pozostałe źródła informacji do „Prognozy ...” to Opracowanie dokumentacji planistycznej – uzasadnienie zawierające ustalenia tekstowe, publikacje naukowe, dane i opracowania instytucji regionalnych związanych z działalnością w zakresie środowiska oraz inne materiały publikowane i niepublikowane. Spis wykorzystanych źródeł informacji zamieszczono w końcowej części opracowania.

1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Podstawy formalno - prawne opracowania prognozy stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.);
- Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t.j. Dz.U. 2024 poz. 54 z późn. zm.);
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn. zm.);
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (t.j. Dz.U. 2024 poz. 530 z późn. zm.);
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (t.j. Dz.U. 2024 poz. 82);

- Ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1087 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014, poz. 112).

a także ustanowiona na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie skutków niektórych planów i programów dla środowiska (2001/42/WE).

Uwzględniono także liczne Rozporządzenia wykonawcze do ustaw oraz dokumenty szczebla regionalnego.

1.3. Metody opracowania

„Prognoza...” jest kameralnym opracowaniem autorskim, sporządzonym w oparciu o dostępne materiały, tj. publikacje, dokumenty, raporty i inne.

Przyjęta w niniejszym dokumencie metoda opracowania, podyktowana była następującymi przesłankami:

- ramowy zakres prognozy określony został ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- zakres opracowania jest określony charakterem ustaleń oraz skalą rysunku projektu „Planu ogólnego”,

Za wiodące zasady sporządzenia dokumentu prognozy uznano:

- a) prognoza ma oceniać skutki wpływu ustaleń projektu „Planu ogólnego” na środowisko, czyli określać pozytywny i negatywny wpływ wynikający z przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania oraz z określenia warunków zagospodarowania tych obszarów,
- b) ustalenia projektu „Planu ogólnego” dotyczą środowiska przyrodniczego o zróżnicowanej wartości wraz z istniejącym zainwestowaniem i użytkowaniem, które na to środowisko oddziałuje negatywnie, stwarzając zagrożenia, lub pozytywnie, stanowiąc szansę dla istniejących zasobów środowiska,
- c) istota prognozy zawiera się w ocenie na ile ustalenia projektu „Planu ogólnego” pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone lub zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu ustalenia projektu Planu mogą spotęgować istniejące zagrożenia, osłabić te zagrożenia lub stwarzać możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania jakości środowiska,
- d) prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń projektu „Planu ogólnego”, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń projektu „Planu ogólnego” na poszczególne komponenty środowiska, ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Przy ocenie projektu „Planu ogólnego”, w kontekście przewidywanych zmian, uwzględniono również cele globalne ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego wynikające z polityki regionalnej i krajowej.

2. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE I USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY LASOWICE WIELKIE

2.1. Obszar opracowania i jego zagospodarowanie

Pod względem administracyjnym gmina Lasowice Wielkie położona jest w północno-wschodniej części województwa opolskiego, na terenie powiatu kluczborskiego.

Od północy graniczy z gminą Kluczbork, od wschodu z gminą Olesno, od południa z gminami: Zębowice i Turawa, od południowego zachodu z gminą Łubniany, a od zachodu z gminą Murów (rys. 1).

Gmina Lasowice Wielkie zajmuje powierzchnię 211 km² (21104 ha), a zamieszkuje ją 6324 osób (stan na 30.06.2024).

Rys.1. Lokalizacja obszaru objętego projektem Planu ogólnego.

Wewnętrzny podział administracyjny wyróżnia 13 sołectw: Chocianowice, Ciarka, Gronowice, Wędrynia, Chudoba, Lasowice Małe, Lasowice Wielkie, Szumirad, Jasienie, Oś, Trzebiszyn, Tuły i Laskowice.

Grunty leśne zajmują 12 712 ha, z czego 12 598 ha przypada na lasy, co stanowi dominujący udział w strukturze użytkowania ziemi – 60,2%. Użytki rolne zajmują 6 432,55 ha – 30,5% powierzchni gminy. Zatem na pozostałe sposoby użytkowania terenu (wody, zabudowa, tereny komunikacyjne, nieużytki) pozostaje 9,3%

Grunty orne, stanowiące 85% użytków rolnych, występują przeważnie w dużych zwartych kompleksach. Łąki i pastwiska stanowiące 12% użytków rolnych występują głównie w dolinach rzek i potoków oraz wzdłuż rowów melioracyjnych, bądź w miejscach o charakterze podmokłym.

Obszary zabudowane mają z reguły charakter zwarty o charakterze wynikającym z rozwoju sieci osadniczej obszaru. W układach wsi przeważają ulicówki (Chocianowice, Laskowice, Lasowice Wielkie, Lasowice Małe, Ciarka, Oś). Klasyczny układ okolicy posiada Kolonia Czerwona.

Struktura przestrzenna gminy wynika z jej rozwoju oraz działań antropogenicznych współczesnych. Najważniejsze elementy struktury przestrzennej gminy tworzą: lasy, użytki rolne, istniejący układ komunikacyjny oraz rzeki: Stobrawa, Bogacica, Budkówka i Budkowiczanka.

Grunty orne występują w północnej i centralnej części gminy, łąki w dolinach rzecznych. Wzdłuż dróg zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa zagrodowa i jednorodzinna, usługowa i produkcyjno-usługowa. Linie kolejowe biegną przez tereny lasów oraz przez sołectwa: Chudobę i Lasowice Małe.

W południowej części gminy przeważają lasy. Użytki leśne w zdecydowanej większości objęte są granicami obszaru chronionego krajobrazu „Lasy Stobrawsko Turawskie”. Grunty orne występują w północnej i centralnej części, łąki w dolinach rzecznych.

Zabudowa gminy Lasowice Wielkie w zasadzie jest jednorodna. Dominuje zabudowa zagrodowa i budynki jednorodzinne w ogrodach. Wśród budynków jednorodzinnych można spotkać zabudowę usługową lub usługowo-mieszkaniową nieuciążliwą dla środowiska.

Sołectwo Lasowice Wielkie tworzy centrum gminy. Znajdują się tu budynki użyteczności publicznej z Urzędem Gminy, Urzędem Pocztowym, Bankiem, Szkołą Podstawową, Przedszkolem, Apteką i Ośrodkiem Zdrowia oraz budynki mieszkalne jednorodzinne i wielorodzinne.

Obszary związane z produkcją przemysłową to tereny rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz sprywatyzowane gospodarstwa państwowe (dawne PGR-y) w Gronowicach, Jasieniach, Wędryni, Trzebiszynie i Tułach, tartak w Chudobie, firma produkująca konstrukcje stalowe,

stacja paliw w Lasowicach Wielkich, firma produkująca bramy i drzwi w Laskowicach oraz mniejsze zakłady produkcyjno-usługowe, rzemieślnicze, warsztaty, itp.

Najatrakcyjniejszy krajobraz przyrodniczy gminy obejmuje tereny użytków leśnych, objętych granicami obszaru chronionego krajobrazu „Lasy Stobrawsko Turawskie”, pośród którego znajdują się w szczególności: florystyczne rezerваты przyrody „Kamieniec” i „Smolnik” w Szumiradzie, pretendujące do tego miana, częściowo podtorfione Jezioro Czarne (Czarny Staw) w Lasowicach Małych, użytki ekologiczne: „Tuły” w Tułach i „Żabiniec” w Chudobie, pozostałości założeń parków podworskich oraz drzewa uznane za pomniki przyrody. Za atrakcyjne należy uznać walory kulturowe poszczególnych wsi i przysiółków gminy (ilość zasobów kulturowych, ich jakość i różnorodność, zachowane historyczne układy przestrzenne itd.).

2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych

Zapis planu ogólnego jest ściśle regulowany poprzez Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. poz. 2758) oraz art. 13a Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130) stąd poniżej zaprezentowano wyciąg z załącznika nr 1 do rozporządzenia, który to załącznik określa strefy funkcjonalne wskazane w planie ogólnym Lasowic Wielkich oraz ich profil podstawowy i profil dodatkowy.

W obszarze gminy Lasowice Wielkie wyznaczone zostały następujące strefy planistyczne:

- SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,
- SU – strefa usługowa,
- SP – strefa gospodarcza,
- SR – strefa produkcji rolniczej,
- SI – strefa infrastrukturalna,
- SN – strefa zieleni i rekreacji,
- SC – strefa cmentarzy,
- SO – strefa otwarta,
- SK – strefa komunikacyjna.

Tabela 1. Strefy funkcjonalne

Lp.	Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej		Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
			podstawowy	dodatkowy	
1.	SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej		30
2.	SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren wód, teren lasu	od 30 do 40
3.	SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren lasu, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren biogazowni	od 10 do 30
4.	SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury techniczne	teren zieleni naturalnej, teren wód	od 25 do 40

Lp.	Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej		Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
			podstawowy	dodatkowy	
5.	SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług	od 20 do 25
6.	SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren biogazowni	30
7.	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni urządzonej	od 10 do 20
8.	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług gastronomii, teren usług turystyki	od 50 do 90
9.	SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego	od 20 do 40

Lp.	Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej		Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]
			podstawowy	dodatkowy	
10.	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej	
11.	SK	strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.	teren wód, teren drogi zbiorczej	

Na obszarze gminy Lasowice Wielkie wyznaczono 7 stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, których łączna powierzchnia wynosi 4,11 ha. Projekt planu nie wyznacza nowych stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną. Zostały one wyznaczone na podstawie obowiązującego aktu prawa miejscowego oraz istniejącego zagospodarowania.

Na obszarze gminy Lasowice Wielkie wyznaczono 336 stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, których łączna powierzchnia wynosi 341,87 ha. Zostały one wyznaczone na podstawie obowiązującego aktu prawa miejscowego oraz istniejącej zabudowy przylegającej do granicy obowiązującego aktu prawa miejscowego. Na terenach, na których gmina Lasowice Wielkie nie posiada miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego strefy te zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz na obszarach, które zawierały się w wyznaczonym obszarze uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy.

Na obszarze gminy Lasowice Wielkie wyznaczono 308 stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową, których łączna powierzchnia wynosi 303,07 ha. Zostały one wyznaczone na podstawie obowiązującego aktu prawa miejscowego oraz istniejącej zabudowy przylegającej do granicy obowiązującego aktu prawa miejscowego. Na terenach, na których gmina Lasowice Wielkie nie posiada miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz na obszarach, które zawierały się w wyznaczonym obszarze uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy.

Na obszarze gminy Lasowice Wielkie wyznaczono 67 stref usługowych, których łączna powierzchnia wynosi 49,79 ha. Zostały one wyznaczone na podstawie obowiązującego aktu prawa miejscowego, na podstawie terenów usługowych wskazanych w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, na podstawie istniejącej zabudowy związanej z usługami oraz na podstawie złożonych wniosków w trakcie procedury planistycznej.

Na obszarze gminy Lasowice Wielkie wyznaczono 20 stref gospodarczych, których łączna powierzchnia wynosi 57,34 ha. Zostały one wyznaczone na podstawie obowiązującego aktu prawa miejscowego, na podstawie terenów usługowych wskazanych w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, na podstawie istniejącej zabudowy związanej z usługami oraz na podstawie złożonych wniosków w trakcie procedury planistycznej.

Na obszarze gminy Lasowice Wielkie wyznaczono 61 stref produkcji rolniczej, których łączna powierzchnia wynosi 118,76 ha. Zostały one wyznaczone na podstawie istniejącego zagospodarowania związanego z produkcją rolniczą, na podstawie istniejącej zabudowy związanej z produkcją leśną należącej do nadleśnictwa, na podstawie obowiązującego aktu prawa miejscowego, na podstawie złożonych wniosków w trakcie procedury planistycznej.

Na obszarze gminy Lasowice Wielkie wyznaczono 17 stref infrastrukturalnych, których łączna powierzchnia wynosi 3,05 ha. Zostały one wyznaczone na podstawie istniejącego zagospodarowania związanego z infrastrukturą techniczną oraz na podstawie obowiązującego aktu prawa miejscowego.

Na obszarze gminy Lasowice Wielkie wyznaczono 27 stref zieleni i rekreacji, których łączna powierzchnia wynosi 58,11 ha. Zostały one wyznaczone na podstawie obowiązującego aktu prawa miejscowego, na podstawie terenów zieleni i rekreacji wskazanych w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz na podstawie istniejącej zabudowy związanej z terenami zieleni i rekreacji.

Na obszarze gminy Lasowice Wielkie wyznaczono 13 stref cmentarzy, których łączna powierzchnia wynosi 5,93 ha. Zostały one wyznaczone na podstawie istniejącego

zagospodarowania związanego z terenami cmentarzy i usług kultu religijnego oraz obowiązującego aktu prawa miejscowego.

Na obszarze gminy Lasowice Wielkie wyznaczono 78 stref otwartych, których łączna powierzchnia wynosi 18581,54 ha. Strefy otwarte zostały wyznaczone zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami oraz istniejącym zagospodarowaniem rolniczym, leśnym, zieleni naturalnej oraz wód śródlądowych. Strefy oznaczone symbolami 30SO, 33SO, 34SO, 36SO, 40SO oraz 48SO, które wyznaczone zostały zgodnie z granicami następującą formą ochrony przyrody: Natura 2000, użytek ekologiczny oraz park krajobrazowy, strefy oznaczone symbolami 50SO oraz 51SO wyznaczone zostały na podstawie wyznaczonej i zatwierdzonej strefy ochronnej obejmującej teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej zewnętrznej ujęć wód. Wyznaczono także strefy na podstawie złożonych wniosków dotyczących wyznaczenia strefy z terenami elektrowni wiatrowej oraz słonecznej: są to strefy oznaczone symbolami 28SO, 70SO, 71SO, 23SO, 26SO, 27SO, 47SO, 53SO, 54SO, 56SO, 57SO, 60SO, 61SO, 62SO, 63SO, 64SO, 65SO, 66SO, 68SO, 69SO, 73SO. Strefy oznaczone symbolami 70SO, 75SO oraz 76SO wyznaczone na podstawie istniejących terenów elektrowni słonecznej.

Na obszarze gminy Lasowice Wielkie wyznaczono 31 stref komunikacyjne, których łączna powierzchnia wynosi 206,42 ha. Zostały one wyznaczone na podstawie istniejącego zagospodarowania związanego z infrastrukturą komunikacyjną drogową oraz istniejącego zagospodarowania związanego z infrastrukturą komunikacyjną kolejową. z tych stref wyznaczono zgodnie z obowiązującym aktem planowania przestrzennego. .

3. ANALIZA I OCENA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA

3.1. Istniejący stan środowiska, jego zasoby, odporność na degradację i zdolność do regeneracji, wynikający z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego.

Oceny stanu funkcjonowania środowiska, jego zasobów i odporności na degradację przeprowadzono w oparciu o uwarunkowania określone w opracowaniu ekofizjograficznym oraz dla przewidywanych kierunków zmian w sytuacji braku realizacji planu ogólnego.

3.1.1. Emisja zanieczyszczeń do powietrza

Stan sanitarny powietrza atmosferycznego na tym obszarze jest kształtowany przez lokalną emisję pyłów i gazów, których źródłami są: paleniska indywidualnych gospodarstw domowych, kotłownie oraz zakłady produkcyjno-usługowe. Wzdłuż sieci komunikacyjnej koncentruje się emisja spalin. Ponadto, przy dużym udziale warunków meteorologicznych zanieczyszczenia spływają nad ten obszar z terenów przyległych, do których należy: GOP, Częstochowa, Opole, Bełchatów. Znaczna część emisji pyłowo-gazowej nie jest kontrolowana i zbilansowana.

Do głównych, zorganizowanych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego na terenie gminy należą:

- Kotłownia osiedlowa w Lasowicach Wielkich,
- Wyłuszczałnia nasion w Lasowicach Małych,
- Kotłownia osiedlowa w Lasowicach Wielkich,
- Kotłownia pawilonu handlowego w Lasowicach Małych.
- Suszarnia tartaku Chudoba

Ponadto intensywna działalność hodowlana może prowadzić do emisji uciążliwych odorów i zapachów, jednak w trakcie prac terenowych nie stwierdzono występowania tego zjawiska.

Uciążliwością mogą być także emisje pochodzące z niewielkich obiektów o charakterze produkcyjno-usługowym (stolarnie, lakiernie, warsztaty samochodowe), które zlokalizowane są w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej.

Biorąc pod uwagę morfologię terenu, istnieją na tym terenie rejony, gdzie przy niesprzyjających warunkach meteorologicznych (brak lub mała prędkość wiatru, inwersja temperatury), w szczególności w okresie grzewczym, mogą występować lokalne kryzysy aerosanitarne. Dotyczy to przede wszystkim dolin rzecznych oraz wąskich, zabudowanych jednostek osadniczych.

Jedną z grup czynników warunkujących stężenie zanieczyszczeń w powietrzu, obok wielkości emisji rozpatrywanych substancji lub ich prekursorów oraz warunków topograficznych wpływających na możliwości przewietrzania, są warunki meteorologiczne panujące w danym okresie na określonym obszarze. Wpływają one na procesy fizyko-chemiczne zachodzące w atmosferze, a także oddziałują na wielkość emisji wybranych zanieczyszczeń. Istotne znaczenie dla możliwości rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu ma pionowy rozkład temperatury. Występowanie zjawiska inwersji termicznej, przy której temperatura powietrza rośnie wraz z wysokością, wpływa na utrudnienie pionowego transportu zanieczyszczeń i ich kumulację w dolnej, przy powierzchniowej warstwie atmosfery. Zjawisko to, często towarzyszy występowaniu epizodów wysokich i bardzo wysokich stężeń zanieczyszczeń pyłowych. Innym czynnikiem meteorologicznym, który ma wpływ na jakość powietrza jest prędkość wiatru, decydująca o prędkości przemieszczania się zanieczyszczeń. Niska prędkość wiatru sprzyja zwiększeniu poziomu stężenia zanieczyszczeń. Z kolei silne i gwałtowne podmuchy wiatru mogą również prowadzić do okresowego wzrostu stężenia pyłu zawieszonego w powietrzu poprzez jego unoszenie z powierzchni, zwłaszcza w okresach charakteryzujących się długotrwałym brakiem opadów (WIOŚ, 2024).

Tabela 2. Zestawienie emisji tlenków siarki i tlenków azotu [kg/rok] w strefie PL1602 strefa opolska w roku 2023

Rodzaj	Komunalno-bytowa	Transport drogowy	Punktowa	Inne	Suma emisji
Emisja SOx [kg/rok]	2 127 922	31 575	3 477 652	1 041	5 638 190
Emisja NOx [kg/rok]	1 215 970	3 893 490	7 456 126	3 603 816	16 169 403

Tabela 3. Zestawienie emisji pyłów zawieszonych PM10, PM2,5, benzo(a)pirenu [kg/rok] w strefie PL1602 strefa opolska w roku 2023

Rodzaj	Komunalno-bytowa	Transport drogowy	Punktowa	Hałdy i wyrobiska	Inne	Suma emisji
Emisja	8 344 735	470 599	871 060	10 918	1 753 831	11 451 141

Rodzaj	Komunalno-bytowa	Transport drogowy	Punktowa	Hałdy i wyrobiska	Inne	Suma emisji
PM10 [kg/rok]						
Emisja PM2,5 [kg/rok]	7 849 562	267 576	520 182	8 118	140 812	8 786 251
Emisja B(a)P [kg/rok]	2 239,6	6,8	76,1	-	0,1	2 322,6

Gmina Lasowice Wielkie wchodzi w skład – strefy opolskiej PL1602. W rocznej ocenie jakości powietrza województwa opolskiego za rok 2023 powiat kluczborski uzyskał klasę A z punktu widzenia ochrony zdrowia dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszzonego PM10 i PM2,5, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu,

Ze względu na wyniki klasyfikacji stref dla benzo(a)pirenu B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 strefę opolską zalicza się do klasy C.

W strefie opolskiej wystąpiło przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu, w wyniku czego strefie przypisano klasę D2.

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza, wykonanej na podstawie danych za 2023 rok z uwzględnieniem poziomów dopuszczalnych i docelowych przyjętych ze względu na ochronę roślin, dla wszystkich zanieczyszczeń strefa opolska uzyskała klasę A.

Zgodnie z zasadami oceny rocznej, klasę strefy dla danego zanieczyszczenia określa się na podstawie jego stężeń, występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych rozważaną substancją. W rezultacie, nawet obszar przekroczeń wartości normatywnych zanieczyszczenia o małym zasięgu decyduje o wyniku klasyfikacji całej strefy (nawet o dużej powierzchni). Należy zatem pamiętać, że zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia nie oznacza złej sytuacji na terenie całej strefy – a jest jedynie sygnałem, że w strefie istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza pod kątem rozważanego zanieczyszczenia.

Obszary przekroczenia B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 zajmują 0,4% powierzchni strefy opolskiej. Przekroczenia benzo(a)pirenu notowane są w sąsiedniej gminie Kluczbork i spowodowane są emisją związaną z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

Jako przyczynę przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu wskazuje się występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz napływ mas powietrza zanieczyszczonych ozonem i substancjami stanowiącymi tzw. prekursory ozonu z terenów zurbanizowanych województwa opolskiego, województw ościennych oraz spoza granic kraju.

3.1.2. Emisja hałasu

Zgodnie z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) z roku 1993 dla zabudowy mieszkaniowej wskazane jest dążenie do ograniczenia równoważnego poziomu dźwięku na zewnątrz budynku do wartości 55 dB w dzień i 45 dB w nocy. Jednocześnie zgodnie z zaleceniami WHO, dotyczącymi dokuczliwości, zakłóceń snu i rozmów, należy przyjąć, że przekroczenie granicy poziomów hałasu na zewnątrz budynku, równej 70 dB w porze dziennej i 60 dB w porze nocnej, stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014, poz. 112) określa dopuszczalne poziomy hałasu określone wskaźnikami hałasu LDWN, LN, LAeq D i LAeq N.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne dla: terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów mieszkaniowo-usługowych oraz terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców wyrażono wskaźnikami LAeq D i LAeq N, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LDWN i LN, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego oraz terenów mieszkaniowo-usługowych, gdzie dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB wynosi dla dróg: LDWN – 68, LN – 59. Dopuszczalny

długookresowy poziom hałasu z pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu wynosi: LDWN – 55, LN – 45. W przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej dopuszczalny poziom dźwięku A w dB wynosi dla dróg: LDWN – 64, LN – 59. Dopuszczalny długookresowy poziom hałasu z pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu dla tych terenów wynosi: LDWN – 50, LN – 40. Dla terenów w strefie śródmiejskiej dopuszczalny poziom dźwięku w dB wynosi dla dróg: LDWN – 70, LN – 65. Dopuszczalny długookresowy poziom hałasu z pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu dla tych terenów wynosi: LDWN – 55, LN – 45.

W ostatnich latach obserwuje się wzrost potencjalnego zagrożenia hałasem komunikacyjnym, zwłaszcza z powodu wzrostu natężenia ruchu, w tym zwiększenia udziału transportu ciężkiego. Nasilił się również problem uciążliwości akustycznych związanych z funkcjonowaniem drobnej działalności usługowej, gdzie źródłem hałasu są np. urządzenia klimatyzacyjno-wentylacyjne zamontowane na budynkach handlowych i lokalach gastronomicznych.

Na terenie gminy nie prowadzono pomiarów natężenia hałasu. Przeprowadzone analizy nie wykazały uciążliwych emitorów hałasu. Lokalnie do wzmożonej emisji hałasu może dochodzić jedynie w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych i ważniejszych skrzyżowań, jednak maksymalne natężenie hałasu nie przekracza wartości dopuszczalnej dla zabudowy jednorodzinnej (55,0 dB/A).

Istniejące na terenie gminy obiekty produkcyjne, przemysłowe i usługowe ograniczają emisję hałasu do granic działek, na których są zlokalizowane.

3.1.3. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Oceny jednolitych części wód dokonano w oparciu o ocenę klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych za okres 2016 - 2021 (drugi cykl planistyczny gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy). Dane z lat 2022 i 2023 (aktualny cykl planistyczny gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy) nie zawierają oceny stanu ekologicznego oraz stanu JCWP.

Dobrym stanem ekologicznym charakteryzowała się tylko JCWP Kanał Krężel, jednak nie został określony stan chemiczny JCWP i nie została wykonana ocena stanu ogólnego JCWP. Umiarkowany stan ekologiczny stwierdzono dla JCWP:

Bogacica do Borkówki oraz Brynica od źródeł do Dopływu spod Łubnian, co spowodowane było >2 klasą elementów fizykochemicznych. Ostateczna klasyfikacja dla tych JCWP wskazuje na zły stan wód. Słabym stanem ekologicznym charakteryzowała się JCWP Budkowiczanka od źródła do Wiszni, słabym potencjałem Stobrawa od źródeł do Kluczborskiego Strumienia - wpłynęła na to 4 klasa dla elementów biologicznych. Również te JCWP charakteryzują się złym stanem wód w ostatecznej klasyfikacji JCWP.

Klasyfikacja JCW dokonana w roku 2022 objęła 6 JCWP w układzie dla obowiązującego aPGW dla obszaru dorzecza Odry. Dodatkowo klasyfikowano JCWP PLRW600010132489 Grabica. Ocena nie obejmuje stanu ekologicznego, stanu chemicznego oraz ostatecznego stanu wód. Dla Stobrawy oraz Budkowiczanki oceny stanu chemicznego na podstawie danych GIOŚ dokonali autorzy opracowania. Klasyfikacja dla JCWP Stobrawa od źródeł do Kluczborskiego Strumienia wskazuje na poprawę klasy dla elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne z >2 na 2, w przypadku Budkowiczanki od źródła do Wiszni z 2 na 1. Jednak nie nastąpiła poprawa stanu ekologicznego tych JCWP ze względu na 4 klasę elementów biologicznych. Stan chemiczny poniżej dobrego wynika z przekroczenia dopuszczalnych wartości substancji priorytetowych: Budkowiczanka – difenyletery bromowane w biece, rtęć i jej związki w biece, benzo(a)piren), Stobrawa – kadm i jego związki, fluoranten, benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylene, cypermetryna).

Dla JCWP: Bogacica od Borkówki do Stobrawy, Kanał Krężel nastąpiło pogorszenie klasy elementów hydromorfologicznych z 1 na 4. Pogorszenie klasy elementów fizykochemicznych z 2 na >2 zanotowano dla JCWP Kanał Krężel.

Wszystkie analizowane zlewnie są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Tylko w 2 JCWP nie wyznaczono odstępstw czasowych dla terminu osiągnięcia celu środowiskowego w roku 2027.

Wody podziemne

Gmina Lasowice Wielkie położona jest w obrębie JCWPd GW600097. Jednostka ta charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym, ilościowym oraz ogólnym stanem JCWPd – dobrym. Nie istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych dla Jednolitej części wód podziemnych GW600097. Pobór rejestrowany z ujęć wód podziemnych – wynosi 7970,24 tys. m³/rok, co stanowi 13% wykorzystania zasobów dostępnych do zagospodarowania.

Monitoring jakości zwykłych wód podziemnych obejmował jedynie otwór badawczy nr 618 – Kluczbork-Chocianowice zlokalizowany w południowej części GZWP nr 324 Dolina Kopalna Kluczbork, JCWPd 97. Wody te w świetle badań w 2022 roku zalicza się do wód dobrej jakości - klasa II.

3.1.4. Powierzchnia terenu, gleby i kopaliny

Degradacja powierzchni terenu może przejawiać się w postaci:

- występowania gruntów antropogenicznych,
- występowania antropogenicznych form terenowych,
- występowania składowisk surowców, składowisk i wylewisk odpadów oraz składowisk paliw.

Morfologia obszaru gminy cechuje się mało urozmaiconą, monotonną rzeźbą o charakterze równinnym, miejscami urozmaiconą płaskodennymi dolinami lokalnych cieków wodnych o przebiegu na ogół równoleżnikowym.

Dominacja na powierzchni terenu utworów czwartorzędowych oraz warunki klimatyczne spowodowały, że na obszarze gminy dominują gleby piaszczyste (63%) oraz gliniaste i pylaste. Na podłożu tym wykształciły się gleby bielicowe i pseudobielicowe (65,8% pow. użytków rolnych), gleby brunatne (11,5% pow. użytków rolnych), czarne ziemie (7,7% pow. użytków rolnych), mady (9,2% pow. użytków rolnych) i gleby bagienne (5,8% pow. użytków rolnych).

Na obszarze Lasowic Wielkich znajduje się jedno udokumentowane złożo kopalin stałych. Jest to złożo piasków i żwirów pod nazwą Kluczbork Zbiornik. Na obszarze gminy nie występują obszary i tereny górnicze.

Nie stwierdzono występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

3.1.5. Emisja pól elektromagnetycznych

Na terenie gminy Lasowice zlokalizowane są linie energetyczne 110 KV (Kluczbork – Olesno, Kuniów – Bierdzany), które stwarzają potencjalne źródło zagrożenia dla zdrowia.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dokonuje się oceny poziomów pól elektromagnetycznych oraz obserwacji ich zmian. Zadaniem Głównego Inspektora Ochrony Środowiska jest prowadzenie okresowych badań pól elektromagnetycznych w środowisku. Ponadto jest on zobowiązany do prowadzenia i corocznego aktualizowania rejestru, który zawiera informacje o terenach, na których

stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Pomiary promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Lasowice Wielkie prowadzone były w roku 2021. Średnie natężenie pola elektrycznego wynosiło 0,44 V/m. Było ono znacząco niższe niż minimalny poziom dopuszczalny wynoszący 28 V/m.

3.1.6. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Na terenie gminy Lasowice Wielkie nie występują zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku występowania poważnej awarii przemysłowej oraz instalacje mogące powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska.

3.2. Prognozowany sposób i stan zagospodarowania obszarów objętych postanowieniami projektu planu ogólnego oraz ich wpływ na poszczególne komponenty środowiska

Ustalenie stref planistycznych w projekcie planu ogólnego będzie miało nieznaczący wpływ na środowisko naturalne.

W gminie Lasowice Wielkie pokrycie obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosi 16%. Pozostałe strefy wielofunkcyjne (obszary, na których gmina Lasowice Wielkie nie posiada miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz obszarów, które zawierały się w wyznaczonym obszarze uzupełnienia zabudowy w ramach zabudowy istniejącej. W planach miejscowych określono formy zagospodarowania terenów, co minimalizuje nowe oddziaływania środowiskowe związane z wprowadzanymi zmianami.

Intensywność i skala oddziaływań planowanych stref planistycznych na obszarze gminy Lasowice Wielkie została ograniczona i zminimalizowana poprzez precyzyjnie określone w planie ogólnym następujących wskaźników:

- Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy,
- Maksymalna wysokość zabudowy [m],
- Maksymalny udział powierzchni zabudowy [%]
- Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]

W związku z czym przeznaczenie terenów pod planowane funkcje będzie oddziaływać na środowisko w sposób ograniczony.

3.2.1. Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Ochrona środowiska na terenie gminy Lasowice Wielkie realizowana jest w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, których celem jest harmonijne łączenie potrzeb społecznych, gospodarczych i ekologicznych. Wprowadzone w ramach planu ogólnego ustalenia odzwierciedlają zaangażowanie w ochronę zasobów naturalnych i zachowanie bioróżnorodności regionu.

W południowo-wschodniej części gminy Lasowice Wielkie zlokalizowany jest obszar specjalnej ochrony: Szumirad – obszar siedliskowy, mający znaczenie dla wspólnoty – jest to bezcenny obszar dla zachowania zróżnicowania siedliskowego i fitosocjologicznego Śląska Opolskiego o powierzchni 0,99 km². Obszar ten został uwzględniony w strefie otwartej i wyznaczony zgodnie z obowiązującymi granicami obszaru Natura 2000. Głównymi kierunkami zagospodarowania na obszarze Szumirad PLH160020 i w jego sąsiedztwie są tereny lasów oraz zieleni naturalnej.

Wyznaczone w planie funkcje terenów nie naruszają zasad ochrony przyrody i pozostają zgodne z celami środowiskowymi.

W granicach gminy zidentyfikowano 2 korytarze ekologiczne GKPdC-7A Wieruszów i GKPdC-6 Opole – Katowice. Ustalenia planu nie wpłyną negatywnie na spójność sieci Natura 2000. Ustalenia zawarte w projekcie planu ogólnego gminy Lasowice Wielkie nie wpłyną negatywnie na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

3.2.2. Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta oraz różnorodność biologiczną.

Plan ogólny gminy Lasowice Wielkie przewiduje właściwą ochronę obszarów i obiektów chronionych oraz obszarów o podwyższonej wartości przyrodniczej na terenie gminy.

Kluczowym elementem ochrony środowiska w gminie jest utrzymanie ciągłości ekologicznej poprzez wyznaczenie stref otwartych, takich jak tereny rolne z zakazem zabudowy, leśne, zieleni naturalnej oraz wody powierzchniowe. Strefy te pełnią ważną funkcję w ochronie lokalnych ekosystemów, zapewniając migrację gatunków oraz ograniczając negatywne skutki terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową czy produkcyjną.

Plan ogólny gminy Lasowice Wielkie w rozwoju przestrzennym gminy uwzględnia ochronę i wzmocnienie węzłowych obszarów przyrodniczo-krajobrazowych:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko - Turawskie”;
- planowane powiększenie „Stobrawskiego Parku Krajobrazowego”;
- obszar Natura 2000 SOO PLH160020 „Szumirad”;
- rezerваты przyrody „Smolnik” i „Kamieniec”;
- korytarze ekologiczne dolinne o randze regionalnej rzek: Budkowiczanki, Bogacicy i Stobrawy;
- korytarz ekologiczny łądowy o znaczeniu ponadlokalnym.

Dodatkowo w rozwoju przestrzennym gminy przewiduje się ochronę i wzmocnienie korytarzy ekologicznych oraz lokalnej zielonej infrastruktury, również w kontekście łagodzenia skutków zmian klimatu, a w szczególności:

- ograniczenie możliwości lokalizowania zabudowy na terenach otwartych w dolinach rzecznych oraz tworzenie zabudowy zwartej (wypełnianie luk, realizacja zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zainwestowanych wzdłuż istniejących dróg);
- ochronę przed zabudową terenów wskazanych do pełnienia funkcji środowiskotwórczych i przyrodniczych, o wysokim poziomie wód gruntowych (bagien, torfowisk, łąk wilgotnych), teras zalewowych, obniżen terenu narażonych na podtopienia lub zalanie.

Plan ogólny gminy Lasowice Wielkie utrzymuje istniejące formy ochrony przyrody:

- Rezerwat „Smolnik”,
- Rezerwat „Kamieniec”,
- Stobrawski Park Krajobrazowy
- Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Stobrawsko-Turawskich
- Pomniki przyrody: 19 drzew rosnących pojedynczo oraz grupę 3 drzew
- Użytki ekologiczne: „Żabiniec”, „Kamieniec”, „Tuły”,

A także projektowane formy ochrony przyrody: Rezerwat przyrody „Czarne Jezioro”.

Obszary te zostały uwzględnione w strefie otwartej i wyznaczone zgodnie z obowiązującymi granicami obszarów chronionych. Do projektu planu ogólnego

wprowadzony został również obszar cenny przyrodniczo proponowany do objęcia ochroną jako rezerwat „Czarne Jezioro”.

3.2.2.1. Wpływ wprowadzenia planowanych przeznaczeń terenu stref otwartych SO z profilem dodatkowym – OZE na awifaunę, chiropterofaunę, korytarze ekologiczne.

Plan ogólny wyznacza strefy planistyczne SO z dodatkowym profilem, którym jest teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej (28SO, 70SO, 71SO, 23SO, 26SO, 27SO, 47SO, 53SO, 54SO, 56SO, 57SO, 60SO, 61SO, 62SO, 63SO, 64SO, 65SO, 66SO, 68SO, 69SO, 73SO). Strefy oznaczone symbolami 70SO, 75SO oraz 76SO wyznaczono na podstawie istniejących terenów elektrowni słonecznej. Tereny te obejmują użytkowane tereny rolne. Tereny te charakteryzują się, z racji użytkowania gruntów, ubogim składem gatunkowym ptaków i zwierząt. Jest to obszar występowania gatunków pospolitych oraz licznych w całym kraju. Tereny te nie są siedliskiem lęgowym dla awifauny, chiropterofauny. W granicach gminy zidentyfikowano 2 korytarze ekologiczne GKPdC-7A Wieruszów i GKPdC-6 Opole – Katowice. W obrębie korytarza Opole-Katowice zlokalizowane są dwie strefy otwarte 56SO oraz 57SO. W obrębie korytarza Wieruszów zlokalizowane są strefy (w całości) 68SO, (częściowo) 23SO oraz 69SO. Wymienione strefy planistyczne z racji użytkowania rolniczego nie są dogodnym miejscem migracji zwierząt. Otaczające tereny obejmujące strefy otwarte bez dodatkowych profili zagospodarowania obfitują w dogodne siedliska zarówno lęgowe, żerowiska i także sprzyjające migracji zwierząt.

Na terenach stref planistycznych z dodatkowym profilem, którym jest teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej nie występują chronione gatunki roślin i siedliska.

Możliwe jest zastosowanie jedynie metody opisowej (jakościowej), co związane jest z poziomem szczegółowości Planu Ogólnego - nie ma możliwości odniesienia się do konkretnych lokalizacji, powierzchni czy parametrów dotyczących poszczególnych planowanych inwestycji z zakresu lokalizacji farm fotowoltaicznych czy wiatrowych, co uniemożliwia zastosowanie bardziej precyzyjnej metodyki (ilościowej).

Dodatkowo ustalenia projektu planu ogólnego nie przesądzają o realizacji elektrowni wiatrowych czy słonecznych, a projekt Planu ogólnego nie jest dokumentem rozstrzygającym o ich realizacji.

W przypadku potencjalnej realizacji elektrowni wiatrowej lub słonecznej konieczne jest objęcie tego terenu miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Dopiero określone przepisy m.p.z.p wraz z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska mogą stanowić podstawę do działań powodujących przekształcenia w zakresie środowiska. Dodatkowo realizacja takich inwestycji będzie każdorazowo poprzedzona wykonaniem raportu oddziaływania na środowisko i wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wpływ budowy elektrowni wiatrowych oraz słonecznych na skład i liczebność lokalnych populacji ptaków lęgowych, migrujących, nietoperzy będzie możliwy do oceny po wykonaniu monitoringu przedrealizacyjnego potencjalnych inwestycji.

Na etapie oceny Planu Ogólnego można jedynie określić o możliwej utracie powierzchni siedlisk dla zwierząt. Jednak wpływ ten jest nieznaczny, ponieważ zwierzęta mają zdolność przeniesienia się poza obszar przeznaczony pod lokalizację farm fotowoltaicznych czy farm wiatrowych na sąsiednie tereny obfitujące w dogodne siedliska.

3.2.3. Oddziaływanie na ludzi

Projekt planu ogólnego przewiduje korzystny wpływ w zakresie warunków życia mieszkańców poprzez wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę oraz rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Realizacja zapisów planu stworzy możliwości poprawy dostępności przestrzeni mieszkaniowej oraz zwiększenia komfortu codziennego funkcjonowania mieszkańców.

Jednym z kluczowych założeń planu ogólnego jest ograniczenie niekontrolowanego rozprzestrzeniania się zabudowy, co pozwoli na bardziej zrównoważony rozwój przestrzeni. Dzięki temu uniknie się mieszania funkcji uciążliwych z zabudową mieszkaniową, co wpłynie pozytywnie na jakość życia w strefach zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej.

Plan ogólny uwzględnia ograniczenia w zabudowie wzdłuż istniejących linii elektroenergetycznych, gdzie obowiązują pasy technologiczne: 110 kV po 11 m po każdej ze stron od osi linii, SN po 7 m po każdej ze stron od osi linii. Ustalenia te wpływają na ochronę przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi.

W rejonach występowania działalności usługowej może być obserwowany wzrost poziomu lub powstawanie nowych źródeł emisji hałasu.

Potencjalnie największy wzrost hałasu może wystąpić na terenach strefy gospodarczej. W większości tereny zakwalifikowane do tej strefy zostały wyznaczone w miejscach gdzie już funkcjonują obiekty produkcyjne, co nie wpłynie negatywnie na istniejące warunki akustyczne. Potencjalny wzrost poziomu hałasu może wystąpić na terenach oznaczonych 20SP i 21SP, które mogą być nowym źródłem hałasu.

Źródłem hałasu jest również strefa komunikacyjna obejmująca istniejącą infrastrukturę drogową oraz kolejową.

Plan ogólny gminy Lasowice Wielkie w rozwoju przestrzennym gminy uwzględnia ochronę przed hałasem, poprzez lokalizację zabudowy niechronionej akustycznie (zabudowa usługowa, zabudowa usługowo-produkcyjna) w zasięgu uciążliwości akustycznych. Zabudowa podlegająca ochronie przed hałasem (zabudowa mieszkaniowa) powinna być lokalizowana poza zasięgiem tych uciążliwości.

Ustalenia projektu planu ogólnego pozwolą na utrzymanie standardów akustycznych zgodnych z przepisami prawa.

Ustalenia projektu planu ogólnego gminy Lasowice Wielkie mają korzystne oddziaływanie na ludzi.

3.2.4. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza koncentruje się w strefach zabudowy mieszkaniowej, usługowej i gospodarczej oraz wzdłuż istniejących szlaków komunikacyjnych.

Zanieczyszczenia pyłowe i gazowe mogą wystąpić głównie w fazie budowy nowych obiektów oraz w wyznaczonych strefach planistycznych dotyczących zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej oraz gospodarczej. Z tego względu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla tych obszarów należy wprowadzić zapisy ograniczenia wprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery, uwzględniając stosowanie odpowiednich środków technicznych niepowodujących przekroczenia emisji zanieczyszczeń do środowiska. Dodatkowo należy uwzględnić w prowadzonej działalności produkcyjnej i usługowej stosowanie instalacji i technologii niskoemisyjnych, zapewniających ograniczenie emisji zanieczyszczeń.

Projekt planu ogólnego dopuszcza realizację instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE), takich jak elektrownie słoneczne i wiatrowe, co przyczyni się do redukcji emisji zanieczyszczeń związanych ze spalaniem paliw kopalnych.

Ustalenia projektu planu ogólnego spowodują, że na obszarze gminy Lasowice Wielkie nie zostaną przekroczone standardy i normy w zakresie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.

3.2.5. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Wprowadzone ustalenia Planu Ogólnego dla gminy Lasowice Wielkie, uwzględniając uwarunkowania hydrograficzne, fizjograficzne oraz środowiskowe, zmierzają do ograniczenia negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne.

Plan wyznacza strefy użytkowe, dostosowując przeznaczenie terenów do ich warunków środowiskowych i fizjograficznych, co wspiera racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi i ochronę środowiska. Dzięki takim działaniom możliwe jest ograniczenie potencjalnych zagrożeń wynikających z rozwoju zabudowy oraz działalności gospodarczej w obrębie gminy.

Tereny wód znalazły się w zdecydowanej większości w strefie planistycznej – strefa otwarta, a jedynie pojedyncze wydzielenia dla wód zlokalizowane są w strefach planistycznych: strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, strefa usługowa, strefa komunikacyjna.

Plan ogólny gminy Lasowice Wielkie w rozwoju przestrzennym gminy uwzględnia ochronę zasobów wodnych, w tym położenie w obszarze głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 324 „Dolina Kopalna Kluczborka” wymagającego najwyższej ochrony zasobów wodnych oraz zbiornik retencyjny „Kluczbork”.

Zapisy Planu Ogólnego gminy Lasowice Wielkie ograniczają możliwości lokalizowania zabudowy na terenach otwartych w dolinach rzecznych. Dodatkowo wprowadzają ochronę przed zabudową terenów wskazanych do pełnienia funkcji środowiskotwórczych i przyrodniczych, o wysokim poziomie wód gruntowych (bagien, torfowisk, łąk wilgotnych), teras zalewowych, obniżeń terenu narażonych na podtopienia lub zalanie.

Powyższe ustalenia projektu Planu Ogólnego minimalizują ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych a także minimalizują potencjalnie negatywny wpływ ustaleń Planu Ogólnego gminy Lasowice Wielkie na wody powierzchniowe i podziemne .

3.2.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i kopaliny

Na obszarze gminy Lasowice Wielkie, w wyniku ustaleń projektu Planu Ogólnego, warunki podłoża (powierzchnia ziemi i gleby) nie powinny ulec znaczącym zmianom, co wynika z relatywnie niewielkiej powierzchni przeznaczonej pod nową zabudowę oraz planowanego zainwestowania terenów zgodnie z istniejącymi planami miejscowymi. W miejscach przewidzianych pod nowe budynki, elementy infrastruktury technicznej oraz dojazdu nastąpi uszczelnienie powierzchni, co spowoduje ograniczenie obszarów biologicznie czynnych.

Plan Ogólny gminy Lasowice Wielkie w rozwoju przestrzennym gminy uwzględnia ochronę udokumentowanych złóż surowców mineralnych, w tym:

- kompleksową, uwzględniającą wymogi środowiska eksploatację kopaliny złóż surowców mineralnych, zgodnie z koncesją na ich eksploatację oraz rekultywację terenów poeksploatacyjnych;
- kompleksową, uwzględniającą wymogi środowiska eksploatację udokumentowanych złóż piasków („Kluczbork”).

Zapisy projektu Planu Ogólnego gminy Lasowice Wielkie ograniczają zabudowę i wprowadzają ochronę przed zabudową terenów wskazanych do pełnienia funkcji środowiskotwórczych i przyrodniczych, o wysokim poziomie wód gruntowych (bagien, torfowisk, łąk wilgotnych), teras zalewowych, obniżeń terenu narażonych na podtopienia lub zalanie.

Dodatkowo Plan Ogólny wprowadza dla stref planistycznych minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, który wynosi od 10% w strefie infrastrukturalnej do 90% w strefie zieleni i rekreacji. Dla strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną jest to 30%, strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodziną wskaźnik ten w większości wynosi 40%, dla strefy wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową jest to 30%. Dla stref usługowej i gospodarczej minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej wynosi 20%, a maksymalny 40%.

Plan Ogólny gminy uwzględnia ochronę gleb rolnych klasy bonitacyjnej IIIa, IIIb, IVa i IVb pochodzenia organicznego, które zajmują 15,4% powierzchni gminy oraz gleby organiczne, które zajmują 2,1% powierzchni gminy.

Ustalenia Planu Ogólnego minimalizują ryzyko negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi, gleby oraz kopaliny.

3.2.7. Oddziaływanie na krajobraz

Odsetek 94% powierzchni gminy Lasowice Wielkie położony jest na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasów Stobrawsko Turawskich, co sprawia, że ochrona i kształtowanie krajobrazu nabiera szczególnej wagi. Obszar ten chroni krajobraz dużego kompleksu leśnego z cennymi gatunkami roślin i zwierząt oraz zbiorowiskami roślinnymi dla potrzeb rekreacji i turystyki w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Plan Ogólny uwzględnia potrzebę ochrony krajobrazu naturalnego i kulturowego, poprzez ograniczanie rozpraszania zabudowy na tereny rolne, ochronę dóbr kultury oraz objęcie ochroną prawną istniejących obiektów i obszarów przyrodniczych (obszar Natura 2000, obszar chronionego krajobrazu, rezerwat przyrody, użytki ekologiczne, pomniki przyrody ożywionej, zabytkowe parki).

Plan Ogólny wprowadza zapisy dotyczące parametrów zabudowy, takich jak jej intensywność i wysokość, które zostały dostosowane do istniejącego charakteru otoczenia.

Zgodnie projektem Audytu krajobrazowego województwa opolskiego który jest w trakcie konsultacji społecznych na terenie gminy Lasowice Wielkie zostały wyznaczone cztery krajobrazy priorytetowe:

- Lasy Stobrawskie – część północna (kod krajobrazu: 16-318.57-27, podtyp krajobrazu: 3a);
- Dolina Budkowiczanki – część wschodnia (kod krajobrazu: 16-318.57-29, podtyp krajobrazu: 2a);
- Lasy Stobrawskie – część centralna (kod krajobrazu: 16-318.57-41, podtyp krajobrazu: 3a);
- Lasy w okolicy Szumiradu (kod krajobrazu: 16-318.57-58, podtyp krajobrazu: 2d).

Projekt Planu Ogólnego gminy Lasowice Wielkie w rozwoju przestrzennym gminy uwzględnia ochronę i wzmocnienie węzłowych obszarów przyrodniczo-krajobrazowych między innymi poprzez planowane powiększenie „Stobrawskiego Parku Krajobrazowego”, co wpisuje się w rekomendacje projektu Audytu krajobrazowego dla krajobrazu priorytetowego: Lasy Stobrawskie – część centralna.

3.2.7.1. Wpływ wprowadzenia planowanych przeznaczeń terenu stref otwartych SO z profilem dodatkowym – OZE na krajobraz.

Plan ogólny wyznacza strefy planistyczne SO z dodatkowym profilem, którym jest teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej (28SO, 70SO, 71SO, 23SO, 26SO, 27SO, 47SO, 53SO, 54SO, 56SO, 57SO, 60SO, 61SO, 62SO, 63SO, 64SO, 65SO, 66SO, 68SO, 69SO, 73SO). Strefy oznaczone symbolami 70SO, 75SO oraz 76SO wyznaczono na podstawie istniejących terenów elektrowni słonecznej. Tereny te obejmują użytkowane tereny rolnicze – wielkopowierzchniowe pola orne.

Wszystkie wymienione powyżej strefy planistyczne położone są poza wyznaczonymi obszarami chronionymi: Natura 2000 SOO PLH160020 „Szumirad”, rezerваты przyrody „Smolnik” i „Kamieniec”, Stobrawski Park Krajobrazowy, użytkami ekologicznymi „Żabiniec” „Tuły”, „Kamieniec”. Wszystkie te strefy zlokalizowane są poza terenami zabudowy.

Tereny te położone są ponadto poza terenami krajobrazów priorytetowych wyznaczonych w Audycie krajobrazowym województwa opolskiego: Lasy Stobrawskie – część północna, Dolina Budkowiczanki – część wschodnia, Lasy Stobrawskie – część centralna, Lasy w okolicy Szumiradu. Wymienione strefy planistyczne położone są poza Obszarami, które powinny zostać objęte formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3, 4 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – proponowane powiększenie Stobrawskiego Parku Krajobrazowego.

Zapisy Planu ogólnego dla gminy Lasowice Wielkie są spójne z Dyrektywą 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych będąca częścią unijnego pakietu klimatyczno-energetycznego, który zakłada przede wszystkim redukcję emisji CO₂ o 20 % do 2020 roku. Plan ogólny umożliwia lokalizację odnawialnych źródeł energii przyczyni się do zwiększenia udziału energii odnawialnej w ogólnej produkcji energii. Tereny te zostały wyznaczone na podstawie złożonych wniosków dotyczących wyznaczenia strefy z terenami elektrowni wiatrowej oraz słonecznej, a strefy oznaczone symbolami 70SO, 75SO oraz 76SO wyznaczono na podstawie istniejących terenów elektrowni słonecznej.

Wyznaczenie stref planistycznych w których dopuszcza się lokalizację OZE może mieć również pozytywny aspekt dla ochrony krajobrazu, ponieważ zostały one wyznaczone na obszarach wielkopowierzchniowych pól ornych – obszarach o najmniejszych walorach krajobrazowych w skali gminy. Plan ogólny nie dopuszcza

ich lokalizacji w obszarach chronionych, terenach zabudowanych oraz krajobrazów priorytetowych. Mimo, że w przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowych może spowodować powstanie nowych dominat w krajobrazie, strefy te położone są na terenach aktualnie wykorzystywanych rolniczo, o najniższych walorach krajobrazowych w skali gminy Lasowice Wielkie.

Sam Plan Ogólny nie przesądza o lokalizacji elektrowni wiatrowych lub słonecznych, dopuszcza jedynie możliwość ich lokalizacji w wyznaczonych strefach. Rozstrzygnięcie o ewentualnej możliwości lokowania turbin lub paneli fotowoltaicznych będzie każdorazowo poprzedzone wykonaniem raportu oddziaływania na środowisko i wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Jednak wyznaczenie stref planistycznych dopuszczających lokalizację OZE poza terenami zalesionymi, cennymi przyrodniczo i krajobrazowo oraz w oddaleniu od terenów zabudowy mieszkaniowej można uznać na etapie planu ogólnego za korzystne oddziaływanie w tym względzie.

Ustalenia Planu Ogólnego gminy Lasowice Wielkie mają korzystne oddziaływanie na krajobraz na przeważającym terenie gminy Lasowice Wielkie. Na pozostałym obszarze gminy wpływ ten jest małoistotny dla funkcjonowania środowiska.

3.2.8. Oddziaływanie na klimat

Plan Ogólny gminy Lasowice Wielkie ze względu na niewielką skalę nie wpłynie w żaden sposób na pogorszenie warunków klimatycznych w skali lokalnej czy ponadlokalnej.

Ocena wpływu Planu Ogólnego na zmiany klimatu

Od połowy lat 80. XX w. na podstawie badań instrumentalnych obserwuje się wzrost zmienności i zmian klimatu, zaś w ostatnim 30-leciu stwierdza się narastające rozchwianie klimatu (wzrost częstości i częstotliwości występowania ekstremalnych stanów pogody). Złożoność zjawisk kształtujących klimat (w tym procesy antropogeniczne oraz geogeniczne), ich dynamika, stwarzają trudności w prognozowaniu zmian. Modele globalne oraz regionalne obarczone są dużą niepewnością; stąd do rozwiązań stosuje się często wynik tzw. scenariusza wiązkowego. Scenariusz wiązkowy to zazwyczaj średnia wartość parametru.

Zmiany klimatu pociągają za sobą głównie negatywne konsekwencje dla zdrowia, rolnictwa, lasów, produkcji i zużycia energii, transportu, turystyki, otoczenia

urbanistycznego czy produkcji przemysłowej. Wpływają także na bioróżnorodność, jakość upraw oraz zmniejszanie się powierzchni zalesionych. Istotne jest także oddziaływanie na zdrowie ludzi i zwierząt poprzez choroby zakaźne i pasożytnicze oraz negatywne oddziaływanie czynników meteorologicznych (fale upałów). Ze względu na dużą gęstość zaludnienia i zabudowy, ludność terenów zurbanizowanych jest szczególnie narażona na konsekwencje zachodzących zmian.

Lasowice Wielkie położone są w najcieplejszym regionie w Polsce o średniej rocznej temperaturze powietrza 9°C. Głównymi zagrożeniami związanymi ze zmianami klimatu według „Bazy wiedzy o zmianie klimatu Klimada 2.0 (<https://klimada2.ios.gov.pl/>)” dla gminy Lasowice Wielkie w sektorze rolnictwa jest produkcja zwierzęca oraz roślinna (zagrożenie 0,4 do 0,45). Baza ta wskazuje suszę jako zagrożenie dla różnorodności biologicznej (zagrożenie 0,325) oraz leśnictwa (zagrożenie 0,525). Zmiany klimatu na obszarze gminy stanowią również zagrożenie dla zdrowia publicznego poprzez upały, chłody oraz choroby przenoszone wektorowo. Zagrożenie to również stwierdza się w sektorze turystyki ze względu na suszę. Zagrożenie występuje również dla transportu głównie w wyniku upałów. W zakresie gospodarki wodnej głównym zagrożeniem dla gminy jest niedobór zasobów – susza (<https://klimada2.ios.gov.pl/wizualizacje-ryzyka-dla-polski/>).

Wyznaczone strefy planistyczne wyznaczone w Planie Ogólnym w żaden sposób nie zwiększają zagrożenia występowaniem stanów ekstremalnych wód (głównie ryzyka powodziowego) oraz wystąpienia susz.

Ze względu na niewielką skalę emisja gazów cieplarnianych nie będzie wpływać w sposób bezpośredni i pośredni na zmiany klimatu.

Ustalenia Planu Ogólnego są zgodne z rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych.

3.2.9. Oddziaływanie na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych

Plan Ogólny gminy Lasowice Wielkie obejmuje swoim zakresem zabytki nieruchome, w tym obiekty i obszary związane z architekturą, techniką i zielenią.

W Planie Ogólnym uwzględnia się 19 obiektów bądź obszarów zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa opolskiego, 302 obiekty zabytkowe wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, 25 stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków województwa opolskiego, 131 stanowisk archeologicznych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków. Ochronie podlegają

również obiekty małej architektury oraz obszary objęte ochroną w planach miejscowych. Ustalenia projektu Planu Ogólnego w sposób ogólny odnoszą się do zabytków i obiektów o wartościach kulturowych, koncentrując się głównie na wyznaczaniu wskaźników zabudowy oraz określaniu odpowiednich profili funkcjonalnych dla poszczególnych stref planistycznych.

Strefy planistyczne wyznaczone w projekcie Planu Ogólnego zostały zaprojektowane w sposób, który minimalizuje ryzyko powstawania uciążliwości oraz oddziaływań na sąsiednie nieruchomości. W związku z tym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania ustaleń Planu Ogólnego gminy Lasowice Wielkie na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych.

3.2.10. Oddziaływanie na dobra materialne

Na terenie gminy Lasowice Wielkie znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią dla dolin rzeki Stobrawy i Budkowiczanki. Zagrożenie to występuje jednak w obszarach niezabudowanych, dotyczy przeważnie terenów położonych w strefie otwartej. Nie mniej jednak Plan Ogólny uwzględnia potrzebę ochrony przeciwpowodziowej w zagospodarowaniu przestrzennym poprzez ochronę przed zabudową obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w dolinie rzeki Stobrawy.

Na terenie gminy Lasowice Wielkie nie występują tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy.

Ustalenia projektu Planu Ogólnego gminy Lasowice Wielkie mają korzystne oddziaływanie na dobra materialne.

3.3. Skutki braku realizacji ustaleń projektu Planu Ogólnego

Plan Ogólny, jako nowy akt planistyczny, ma zastąpić dotychczasowe studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Jako akt prawa miejscowego, Plan Ogólny będzie miał wiążącą moc prawną przy uchwalaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co podkreśla jego kluczową rolę w kształtowaniu polityki przestrzennej gminy. Ustawodawca wyznaczył termin na uchwalenie planów ogólnych do 31 grudnia 2025 r. Po tej dacie studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stracą swoją moc prawną. Brak przyjęcia Planu Ogólnego w wymaganym terminie skutkować będzie niemożliwością prowadzenia jakichkolwiek prac o charakterze planistycznym na terenie gminy, w tym uchwalania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Brak realizacji ustaleń Planu Ogólnego spowoduje utrzymanie istniejącego stanu środowiska. Mogą nastąpić zmiany zagospodarowania wynikające z uzyskanych przed uchwaleniem Planu ogólnego decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzji o pozwoleniu na budowę, co może sprzyjać procesowi suburbanizacji, nieefektywnemu wykorzystaniu terenów i rozpraszaniu zabudowy poza obszary uzbrojone i skomunikowane. Zahamowane zostaną działania zmierzające do wprowadzenia ładu przestrzennego i wdrożenia zasad zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

W konsekwencji brak Planu Ogólnego może utrudnić realizację strategicznych celów gminy, wpłynąć negatywnie na rozwój inwestycji oraz osłabić ochronę środowiska i ładu przestrzennego.

3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Analiza projektu Planu Ogólnego gminy Lasowice Wielkie dotycząca planowanego zainwestowania terenu wykazała brak obszarów objętych przewidywanymi znaczącymi oddziaływaniami realizacji ustaleń planu na środowisko. Zapisy Planu Ogólnego minimalizują: ryzyko przekroczenia dopuszczalnych wartości zanieczyszczenia powietrza, ryzyko przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu, ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, ryzyko negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i gleby, negatywnego oddziaływania pól elektromagnetycznych, ryzyko wystąpienia poważnych awarii. Dodatkowo zapisy Planu Ogólnego gminy Lasowice Wielkie korzystnie wpływają na istniejące formy ochrony przyrody (w tym projektowane), zabytki i obiekty o wartościach kulturowych, dobra materialne oraz ludzi. Realizacja ustaleń Planu Ogólnego gminy będzie pozytywnie wpływać na krajobrazy priorytetowe wyznaczone w projekcie Audytu krajobrazowego województwa opolskiego. Wyznaczenie stref planistycznych w których dopuszcza się lokalizację OZE może mieć również pozytywny aspekt dla ochrony krajobrazu. Mimo, że w przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowych może spowodować powstanie nowych dominat w krajobrazie, strefy te położone są na terenach aktualnie wykorzystywanych rolniczo. Tereny te charakteryzują się z racji użytkowania gruntów ubogim składem gatunkowym ptaków i zwierząt. Jest to obszar występowania gatunków pospolitych oraz licznych w całym kraju. Sam Plan Ogólny nie przesądza o lokalizacji elektrowni wiatrowych lub słonecznych i biogazowni,

dopuszcza jedynie możliwość ich lokalizacji w wyznaczonych strefach. Rozstrzygnięcie o ewentualnej możliwości lokowania turbin lub paneli fotowoltaicznych będzie każdorazowo poprzedzone wykonaniem raportu oddziaływania na środowisko i wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Jednak wyznaczenie stref planistycznych dopuszczających lokalizację OZE poza terenami zalesionymi, cennymi przyrodniczo i krajobrazowo oraz w oddaleniu od terenów zabudowy mieszkaniowej można uznać na etapie Planu Ogólnego za korzystne oddziaływanie w tym względzie.

Uwzględniając skalę i charakter ogólnych kierunków zagospodarowania przewidzianych w Planie Ogólnym gminy Lasowice Wielkie, można stwierdzić, iż realizacja ustaleń Planu Ogólnego przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych nie spowoduje znaczących oddziaływań dla środowiska.

4. CHARAKTERYSTYKA ROŚLIN, GRZYBÓW I ZWIERZĄT ORAZ SIEDLISK, TYPÓW KRAJOBRAZU NATURALNEGO I ELEMENTÓW PRZYRODY NIEOŻYWIONEJ NA OBSZARZE OBJĘTYM PROJEKTEM PLANU OGÓLNEGO

4.1. Obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody

Obszar Natura 2000

Obszar Natura 2000 PLH 160020 Szumirad – obszar siedliskowy mający znaczenie dla wspólnoty – jest to bezcenny obszar dla zachowania zróżnicowania siedliskowego i fitosocjologicznego Śląska Opolskiego, powierzchnia obszaru 0,99 km².

Parki krajobrazowe

Na zachód od granic gminy został utworzony rozporządzeniem Wojewody opolskiego Nr P/11/99 z dnia 28.09.1999 r. Stobrawski Park Krajobrazowy. Park ten chroni rozległy kompleks leśny Borów Stobrawsko-Turawskich z mozaiką śródleśnych polan oraz silnie rozwiniętą siecią hydrograficzną, gdzie zachowała się interesująca i rzadka flora i fauna. Park został wydzielony z Obszaru Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko-Turawskie”.

Na terenie gminy Lasowice Wielkie granica Parku biegnie wzdłuż linii kolejowej Kluczbork–Opole na odcinku rzeka Bogacica – Laskowice. Obejmuje niewielki fragment lasów i użytków rolnych o powierzchni około 7 ha, położonych na zachód od torów kolejowych we wsi Laskowice.

Obszary chronionego krajobrazu

Celem tworzenia tych obszarów jest ochrona krajobrazu oraz zapewnienie powiązań między terenami wartościowymi przyrodniczo, objętymi wyższymi formami ochrony. Mają one pełnić funkcję korytarzy ekologicznych łączących parki narodowe, rezerwaty przyrody i parki krajobrazowe w układ przestrzenny wzajemnie się uzupełniających form ochrony przyrody, należących do krajowego systemu obszarów chronionych.

Uchwałą WRN w Opolu Nr XXIV/193/88 z dnia 26.05.1988 r. został powołany Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Stobrawsko-Turawskich, który na terenie gminy zajmuje obszar 198 km² (94% powierzchni gminy). Obszar ten chroni

krajobraz dużego kompleksu leśnego z cennymi gatunkami roślin i zwierząt oraz zbiorowiskami roślinnymi dla potrzeb rekreacji i turystyki w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Rezerваты przyrody

Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody z 16 października 1991 r. rezerwat przyrody jest obszarem obejmującym zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, w tym siedliska przyrodnicze, a także określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej, mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych bądź krajobrazowych. Na terenie gminy znajdują się dwa rezerваты przyrody: „Smolnik” i „Kamieniec”.

Rezerwat „Smolnik” (powierzchnia 26,15 ha; aktualna 24,94 ha) jest częściowym, leśno-stawowym rezerwatem utworzonym Zarządzeniem Nr 82 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 11.02. 1958 r. w celu zachowania ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych stawu ze stanowiskiem kotewki orzecha wodnego oraz przylegającego lasu o charakterze naturalnym. W rezerwacie stwierdzono 376 taksonów roślin naczyniowych (w tym 18 gatunków chronionych, 3 gatunki figurujące na Czerwonej liście roślin zagrożonych w Polsce i 41 gatunków zamieszczonych na Czerwonej liście roślin naczyniowych zagrożonych w województwie opolskim), co najmniej 90 gatunków bezkręgowców wodnych (w tym 1 gatunek gąbek słodkowodnych, 1 gatunek parzydełkowców, 2 gatunki wirków, 13 gatunków pijawek, 3 gatunki ślimaków wodnych, 2 gatunki małży, 41 gatunków wioślarek, 23 gatunki widłonogów, 4 gatunki ważek) oraz 36 zespołów roślinnych (w tym 17 regionalnie rzadkich i zagrożonych).

Rezerwat „Kamieniec” (powierzchnia 41,31 ha) jest częściowym rezerwatem torfowiskowym utworzonym rozporządzeniem Wojewody opolskiego Nr P/8/2001 z dnia 19 lipca 2001 roku (Dz. U. Wojewody Opolskiego Nr 65, poz. 495) w celu zachowania dobrze wykształconych zbiorowisk leśnych, torfowiskowych i wodnych. Najcenniejsze gatunki, to: *Diphasiastrum complanatum*, *Carex limosa*, *Drosera rotundifolia*, *Baeothryon alpinum*, *Rhynchospora alba*.

Projektowane formy ochrony przyrody

Rezerwat przyrody „Czarne Jezioro” jest to staw śródleśny w Lasowicach Małych z roślinnością szuwarową, bagienną i torfowiskową oraz rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin i zwierząt. Stwierdzono tu m.in.: widłaka jałowcowatego, rosiczkę

okrągłolistną, pływacza większego, turzycę nitkowatą oraz żurawia i wydrę; w Programie ochrony przyrody Nadleśnictwa Kluczbork staw ten jest projektowany, jako użytek ekologiczny o powierzchni 4,52 ha.

Użytki ekologiczne

Użytki ekologiczne tworzy się na obszarach, gdzie znajdują się zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk. Rozporządzeniem Wojewody opolskiego Nr P/2/97 z dnia 3.02.1997 r. zostały utworzone następujące użytki ekologiczne:

- „Żabiniec” – w oddz. 136d Nadleśnictwa Olesno o powierzchni 0,23 ha; przedmiotem ochrony jest śródleśne bagno, będące miejscem bytowania i żerowania zwierzyny oraz występowania ciekawego zespołu roślinnego; od 2001 roku wszedł w skład rezerwatu przyrody „Kamieniec”;
- „Kamieniec” – w oddz. 100Ab Nadleśnictwa Olesno o powierzchni 2,67 ha; przedmiotem ochrony jest śródleśne bagno, będące miejscem bytowania i żerowania zwierzyny oraz występowania ciekawego zespołu roślinnego; od 2001 roku wszedł w skład rezerwatu przyrody „Kamieniec”;
- „Tuły” – w oddz. 141jkl, 142g, 170abgf, 171a-f, 172a-l, 173ac Nadleśnictwa Kluczbork o powierzchni 22,41 ha; przedmiotem ochrony jest bagno śródleśne, będące miejscem gniazdowania żurawia i brodzieca samotnego oraz innych gatunków ptactwa wodnego i śpiewającego; stwierdzono tu m.in. welniankę szerokolistną, torfowce, pływacze, 6 gatunków płazów oraz pająka bagnika przybrzeżnego.

Pomniki przyrody ożywionej

Pomnikami przyrody według Ustawy o ochronie przyrody są „pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów”. Ustawa określa jakie twory w szczególności należy poddać ochronie - „sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa lub krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie”. Spośród tworów przyrody ożywionej najczęściej za pomniki przyrody uznaje się drzewa wyróżniające się ze względu na sędziwy wiek i okazałe rozmiary. Mogą one być obejmowane ochroną

jako pojedyncze obiekty bądź ich skupiska - szpalery, aleje lub grupy. Ochroną w formie pomników przyrody obejmuje się również szczególnie okazałe egzemplarze krzewów, stanowiska rzadkich roślin zielnych, a także stare okazy kwitnącego bluszczu.

W gminie Lasowice Wielkie ochroną prawną zostało objęto 19 drzew rosnących pojedynczo oraz grupę 3 drzew.

Parki zabytkowe

W gminie Lasowice Wielkie znajduje się także 6 parków, uznanych za zabytki kultury i wpisane do rejestru bądź ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w których znajduje się wiele osobliwości dendrologicznych i pomnikowych okazów drzew.

4.2. Flora i roślinność rzeczywista

W granicach gminy stwierdzono stanowiska 21 gatunków prawnie chronionych w Polsce, które są regionalnie zagrożone oraz 5 gatunków chronionych, niezagrożonych. Spośród tych pierwszych, jeden gatunek jest regionalnie wymarły, 6 krytycznie zagrożonych, 3 zagrożone i 5 narażonych. Ich wykaz zamieszczono poniżej.

Rośliny naczyniowe chronione ściśle i regionalnie zagrożone¹

- Sasanka wiosenna (-/EX/VU) – Szumirad, stanowisko historyczne;
- Buławnik czerwony (CR/CE/EN) – Szumirad, nie potwierdzony po 1980 roku;
- Mieczyk dachówkowaty (CR/CE) – Chudoba, nie potwierdzony po 1980 roku;
- Rosiczka długolistna (CR/EX/-) – Lasowice Wielkie, stanowisko historyczne;
- Wroniec widlasty (CR/CE/-) – Tuły, nie potwierdzony po 1980 roku; rez. „Smolnik”, odnaleziony w roku 1998, lecz nie potwierdzony w latach 2000-2002;
- Widłaczek torfowy (-/CE/-) – Lasowice Wielkie, stanowisko historyczne;
- Grzybienie północne (-/CE/-) – Szumirad, stanowisko historyczne;
- Podrzeń żebrowiec (EN/CE/-) – Lasowice Wielkie, nie potwierdzony po 1980 roku;
- Widlicz spłaszczony (EN/CE/-) – Laskowice; między Kałami a Laskowicami – stanowiska nie potwierdzone po 1980 roku; rez. „Kamieniec”;

¹ Dla każdego gatunku podano kolejno: zagrożenie: regionalne według Nowaka i Spałka (2002) oraz Spałka (1997), zagrożenie krajowe za Kazimierczakową i Zarzyckim (2001). Kategorie zagrożenia: RE – wymarły w regionie, CR, CE – krytycznie zagrożony, DD – dane niedostateczne, EN – wymierający, EX – wymarły całkowicie, VU – narażony, NT – bliski zagrożenia, LC – najmniejszej troski, LR – niskiego ryzyka.

- Kotewka orzech wodny (VU/EN/CR) – restytuowany w roku 1999 w rez. „Smolnik”;
- Widłak jałowcowaty (-/VU/-) – Szumirad; między Budkowicami Nowymi a Laskowicami; projektowany rezerwat „Czarne Jezioro”;
- Pomocnik baldaszkowaty (-/NT/-) – Lasowice Wielkie, nie potwierdzony po 1980 roku;
- Rosiczka okrągłolistna (LC/LR/-) – rez. „Smolnik; Szumirad; Kamieniec; Lasowice Wielkie; projektowany rezerwat „Czarne Jezioro”;
- Widłak goździsty (-/LR/-) – Sobisz; Ryczek; Kamieniec;
- Grzybienie białe (-/LR/-) – Lasowice Małe; rez. „Smolnik”;
- Wawrzynek wilczętyko (-/LR/-) – Szumirad, Sobisz;
- Kukułka szerokolistna (-/LR/-) – Chudoba; Kamieniec;
- Kruszczyk szerokolistny (-/LR/-) – między Laskowicami a Budkowicami Starymi.
- Rośliny naczyniowe chronione i regionalnie zagrożone
- Bagno zwyczajne (-/VU/-) – rez. „Smolnik”; Ryczek.
- Bobrek trójlistkowy (-/VU/-) – Chudoba; rez. „Smolnik”.
- Pierwiosnek lekarski (-/VU/-) – Kamieniec.
- Rośliny naczyniowe chronione, nie zagrożone
- Bluszcz pospolity – rez. „Smolnik”.
- Kruszyna pospolita (częściowo) – pospolita.
- Kopytnik pospolity (częściowo) – dość rzadko.
- Kalina koralowa (częściowo) – dość często.
- Konwalia majowa (częściowo) – dość często.

W gminie stwierdzono także stanowiska 23 gatunków regionalnie zagrożonych, w tym: 2 regionalnie wymarłych, 4 krytycznie zagrożonych, 6 zagrożonych i 4 narażonych. Ich wykaz zamieszczono poniżej.

Rośliny naczyniowe regionalnie zagrożone:

- Goździeniec okółkowy (-/RE/-) – Lasowice Małe, Lasowice Wielkie – stanowiska nie potwierdzone po 1980 roku;
- Pływacz krótkoostrogowy (-/RE/-) – Lasowice Małe, jedyne stanowisko w woj. opolskim, obecnie historyczne;
- Turzycza bagienna (CR/CE/LR) – rez. „Kamieniec”;

- Wełnianeczka alpejska (-/CR/EN) – na wschód od Kamieńca, jedyne stanowisko w woj. opolskim;
- Osoka aloesowata (-/CE/-) – rez. „Smolnik”;
- Rdestnica stępiąca (-/CE/-) – Lasowice Wielkie, stanowisko historyczne;
- Pływacz pośredni (EN/EX/-) – Lasowice Wielkie – stanowisko nie potwierdzone po roku 1980; rez. „Smolnik”;
- Bodziszek żałobny (-/EN/-) – Szumirad;
- Modrzewnica zwyczajna (-/EN/-) – Kamieniec;
- Wełnianka pochwowata (-/EN/-) – pomiędzy Kamieńcem a Ryczkiem; projektowany rezerwat „Czarne Jezioro”;
- Turzyca nitkowata (-/EN/-) – rez. „Smolnik”; Ryczek; projektowany rezerwat „Czarne Jezioro”;
- Rdestnica nawodna (-/EN/-) – rez. „Smolnik”;
- Nerecznica grzebieniasta (VU/CE/-) – Lasowice Wielkie – stanowisko nie potwierdzone po 1980 roku; rez. „Smolnik” i rez. „Kamieniec”;
- Przygielka biała (VU/CE/-) – Lasowice Wielkie, Szumirad – stanowiska historyczne; między Kamieńcem a Ryczkiem;
- Żurawina błotna (-/VU/-) – rez. „Smolnik”; Ryczek;
- Jaskier wielki (-/VU/-) – rez. „Smolnik”;
- Kąkol polny (-/LC/-) – Lasowice Małe, Lasowice Wielkie – stanowiska nie potwierdzone po 1980 roku;
- Siedmiopalecznik błotny (-/LR/-) – rez. „Smolnik”; Kamieniec;
- Tojeść bukietowa (-/LR/-) – rez. „Smolnik”; Kamieniec;
- Lepięznik różowy (-/LR/-) – Szumirad;
- Czermień błotna (-/LR/-) – Szumirad; Kamieniec;
- Czartawa drobna (-/LR/-) – rez. „Smolnik”;
- Gwiazdnica długolistna (-/DD/-) – rez. „Smolnik”.

Rośliny zarodnikowe poznane są w stopniu niedostatecznym. Najwięcej danych mamy dla chronionych gatunków porostów (Leśniański, 2000, 2002). W gminie Lasowice Wielkie stwierdzono stanowiska 14 gatunków porostów ściśle chronionych oraz jeden gatunek częściowo chroniony. Za wymierające w całej Polsce uznano 3 gatunki, a 5 z nich nie jest zagrożonych. Ich wykaz zamieszczono poniżej.

Ściśle chronione gatunki porostów epifitycznych:

- *Bryoria fuscescens* (E/E)² – Szumirad Kamieniec, las sosnowy.
- *Imshaugia aleurites* (E/E) – Chudoba, las sosnowy; Chudoba Sobisz, las sosnowy i głązy piaskowców na obrzeżu lasu; Trzbiszyn, las sosnowy; Wędrynia, wilgotny las liściasty.
- *Parmelia tiliacea* (E/V) – Szumirad, na korze dębu w lesie sosnowym.
- *Evernia prunastri* (V/V) – Chudoba, brzeg mieszanego lasu iglastego; Szumirad, na korze dębu w lesie sosnowym i mieszanym lesie iglastym.
- *Platismatia glauca* (V/V) – Szumirad, na korze dębu i brzozy nad Budkowiczanką; Chudoba, na korze olchy i dębu nad Budkowiczanką; Wędrynia, wilgotny las liściasty.
- *Tuckermannopsis chlorophylla* (V/V) – Tuły, mieszany las iglasty; Oś, na korze przydrożnego dębu i brzozy.
- *Parmeliopsis ambigua* (-/V) – Oś, na korze przydrożnego dębu i brzozy; Szumirad Kamieniec, w lesie sosnowym; Chudoba, na korze olchy i dębu nad Budkowiczanką; Wędrynia, wilgotny las liściasty; Laskowice, plantacja dębowa.
- *Pseudevernia furfuracea* (-/V) – Chudoba, brzeg mieszanego lasu iglastego; Oś, na korze przydrożnego dębu i brzozy; Szumirad, mieszany las iglasty; Szumirad Kamieniec, w lesie sosnowym; Wędrynia, wilgotny las liściasty.
- *Parmelia saxatilis* (-/I) – Szumirad, mieszany las iglasty; Szumirad, Kamieniec, w lesie sosnowym; Chudoba, na korze olchy i dębu nad Budkowiczanką.
- *Melanelia exsperatula* (-/nt) – Chudoba, na korze dębu w lesie sosnowym.
- *Melanelia fuliginosa* (-/nt) – Tuły, na korze przydrożnego jesionu.
- Ściśle chronione gatunki porostów epigeicznych i epilitycznych
- *Cladina ciliata* var. *tenuis* (-/nt) – Tuły, na piaszczystej glebie w lesie sosnowym.
- *Cetraria aculeata* (-/nt) – Oś, na glebie, droga w lesie sosnowym.
- *Xanthoparmelia conspersa* (-/nt) – Chudoba Sobisz, głązy śródpolne na brzegu lasu sosnowego.

Częściowo chronione gatunki porostów epigeicznych i epilitycznych:

- *Cetraria islandica* (V/V) – Szumirad Kamieniec, na piaszczystej glebie w lesie sosnowym.

² W nawiasie podano kolejno kategorię zagrożenia dla Polski (Cieśliński i in. 1992) i Górnego Śląska (Kiszka, Leśniański 1999). Kategorie zagrożenia: E – gatunek wymierający, V – gatunek narażony, I – gatunek o nieokreślonym zagrożeniu, nt – gatunek nie zagrożony.

Spośród mszaków należy odnotować obecność pospolitych gatunków, objętych w roku 2001 ochroną prawną (częściową): drabika drzewkowatego, fałdownika nastroszonego, gajnika lśniącego, mochwiana błotnego, mokradłosza kończystego, raketnika pospolitego i bielistki sinej, spotykanych w lasach mieszanych i wilgotnych. Na siedliskach bagiennych w dolinie Budkowiczanki stwierdzono także płonnika pospolitego i następujące gatunki torfowców: *Sphagnum balticum* (z województwa opolskiego niewymieniany, na Górnym Śląsku uważany za wymarły Ex)³, *Sph. cuspidatum* (R/V), *Sph. fallax*, *Sph. fimbriatum* (R/V), *Sph. flexuosum* (R/I), *Sph. girgensohnii* (R/R), *Sph. palustre*, *Sph. squarrosum* (nt/I), *Sph. teres* (R/V). Brak danych o grzybach (z wyjątkiem kilku pospolitych gatunków jadalnych) oraz o gatunkach pozostałych grup systematycznych.

Na obszarze gminy nie prowadzono, poza rezerwatem „Smolnik”, specjalnych badań fitosocjologicznych. Na podstawie nielicznych danych publikowanych i obserwacji własnych można oszacować, że na omawianym terenie występuje ponad 35 zespołów i zbiorowisk roślin naczyniowych (około 6% wszystkich zespołów w Polsce). Aż 20 z nich jest regionalnie zagrożonych, a jeden bardzo rzadki w Polsce.

Wśród zbiorowisk leśnych dominuje kontynentalny bór mieszany *Quercus robur*-*Pinetum*⁴. Niewielkie powierzchnie zajmują dąbrowy acidofilne *Calamagrostis arundinaceae*-*Quercetum petraeae* oraz grądy środkowoeuropejskie *Galio sylvatici*-*Carpinetum*. Małe płaty zajmują suboceaniczny bór świeży *Leucobryo*-*Pinetum*, śródlądowy bór wilgotny *Molinio (caeruleae)*-*Pinetum*, sosnowy bór bagienny *Vaccinio uliginosi*-*Pinetum* (V/V)⁵, bagienny bór trzcinnikowy *Calamagrostis villosae*-*Pinetum* (R/R). Wzdłuż cieków wodnych wykształca się fragmentarycznie łąg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum* (nt/V), w terenach bezodpływowych ols *Carici elongatae*-*Alnetum* a na glebach żyznych łąg wiązowo-jesionowy *Ficario-Ulmetum minoris* (R/V). W miejscach pozbawionych drzew występuje roślinność porębowa z rzędu *Atropetalia*. Zarośla śródpolne nie odgrywają większej roli w krajobrazie omawianego terenu. Rozwijają się tu zarośla kruszyn i jeżyn oraz łożowiska. Na obrzeżach lasów rozwijają się zbiorowiska okrajkowe, w tym rzadki zespół bodziszka żałobnego *Geranio phaei*-*Urticetum*.

³ Status zagrożenia mchów za Jędrzejko (1997). Kategorie zagrożenia: R – gatunek rzadki, pozostałe jak w przypisie 2.

⁴ Nazewnictwo zbiorowisk roślinnych według W. Matuszkiewicza (2001).

⁵ Kategorie zagrożenia zbiorowisk (oznaczenia jak w przypisach 2 i 3) w województwie opolskim i na Górnym Śląsku za Celińskim i in. (1997).

Nieleśne tereny rolne zdominowane są powierzchniowo przez synantropijne zbiorowiska upraw okopowych z klasy Chenopodietea i upraw zbożowych z klasy Secalietea. Zbiorowiska łąkowe o charakterze półnaturalnym tworzą wielokośne łąki świeże Arrhenatheretum medioeuropaeum (I/I), a rzadko mokra łąka z sitowiem leśnym Scirpetum silvatici i wilgotna łąka trzęślicowa Molinietum medioeuropaeum (E/V). W niewielkich płatach pojawia się także Lolio-Cynosuretum. Wilgotne miejsca zdegradowane opiewają zbiorowiska z *Juncus effusus* i z *Deschampsia caespitosa*. Miejsca mniej żyzne, piaszczyste i zakwaszone zajmują psiary niżowe i tłoki wrzosowe z klasy Nardo-Callunetea oraz murawy psammofilne z klasy Sedo-Scleranthetea. W dolinie Budkowiczanki bardzo rzadko występują płyty torfowisk przejściowych z klasy Scheuchzerio-Caricetea nigrae: zespołu turzycy nitkowatej Caricetum lasiocarpae (I/V), zespołu torfowców i wełnianki wąskolistnej Sphagno recurvi-Eriophoretum angustifoliae (V/V) i kwaśnej młaki turzycowej Carici canescentis-Agrostietum caninae (I/I). Z korytami mniejszych cieków i rowów związany jest zespół rzeżuchy gorzkiej i potoczniaka wąskolistnego Cardamino-Beruletum erecti.

W dolinach rzecznych i wodach stojących (płytkie zagłębienia, lokalne wyrobiska poglinowe, stawy, zbiorniki) występują zespoły szuwarów trzcinowych, turzycowych, mannowych i pałkowych z klasy Phragmitetea. Najpospolitsze wśród nich, to: szuwar trzcinowy Phragmitetum australis, szuwar turzycy zaostrzonej Caricetum gracilis, szuwar turzycy błotnej Caricetum acutiformis, szuwar mozgowy Phalaridetum arundinaceae, szuwar szerokopałkowy Typhetum latifoliae i manny mielec Glycerietum maximae. Bardzo rzadko natomiast można obserwować następujące szuwary: wąskopałkowy Typhetum angustifoliae (I/I), jeżogłówki gałęziastej Sparganietum erecti (R/R), turzycy brzegowej Caricetum ripariae (I/V), turzycy prosowej Caricetum paniculatae (I/V), turzycy sztywnej Caricetum elatae (I/R). W stawach hodowlanych i małych zbiornikach wodnych rozwijają się prymitywne zbiorowiska rzęsy drobnej Lemnetum minoris oraz rzadkie i zagrożone zbiorowiska makrofitów: zespół lilii wodnych Nupharo-Nymphetum albae (nt/V), zespół kotewki orzecha wodnego Trapetum natantis (I/E), zespół okrzęznicy bagiennej Hottonietum palustris (V/V), zespół wywłócznika kłosowego Myriophylletum spicati (I/I), w wodach płynących zespół włosiennicznika rzecznoego Ranunculetum fluitantis (R/I) a na ich obrzeżu rzadki zespół czermieni błotnej Calletum palustris. W niezbyt żyznych wodach, stagnujących w dolinkach torfowisk mszysto-turzycowych

wykształca się bardzo rzadki i zagrożony zespół pływacza drobnego *Scorpidio-Utricularietum minoris* (E/V). Brzegi stawów i wolno płynących wód porastają także zbiorowiska drobnych terofitów letnich z rzędu *Bidentetalia tripartiti*, które pojawiają się także na dnie stawów po ich spuszczeniu.

Tereny silnie przekształcone przez człowieka (tereny ruderalne) zajmuje roślinność synantropijna. Wokół zabudowań dominuje zespół dywanowy *Lolio-Plantaginetum*, a w miejscach przekształconych przez człowieka występują również zespoły *Artemisio-Tanacetetum vulgaris* i *Sambucetum nigrae*. W miejscach wilgotnych pojawia się także ekspansywny zespół niecierpka gruczołowatego *Impatienti-Convolvuletum sepium*.

4.3. Fauna

Badania ichtiologiczne wykazały w wodach Budkowiczanki około 10 gatunków ryb. Na szczególną uwagę zasługują gatunki chronione i regionalnie zagrożone. Spośród gatunków ściśle chronionych są to: minóg strumieniowy (NT), piskorz (regionalna kategoria zagrożenia – V⁶/na liście Nowaka i in. 1997 niewykazany/ w Polsce NT), strzebla potokowa (V/V/-) i śliz (R/R/-), a spośród gatunków chronionych częściowo – pstrąg potokowy (V/V/-), minóg rzeczny, koza.

Fauna płazów liczy ponad 7 gatunków. Wszystkie podlegają ochronie prawnej. Najcenniejsze z nich to ropucha paskówka (regionalna kategoria zagrożenia – E/I/-), stwierdzona w okolicy Chudoby oraz traszka grzebieniasta (V/R/NT/-).

Wśród chronionych i zagrożonych gadów zanotowano padalca zwyczajnego (R/-/-), zaskrońca zwyczajnego (R/-/-) i żmiję zygzakowatą (-/R/-). W dolinie Budkowiczanki obserwowano także gniewosza plamistego (E/E/VU). Fauna gadów liczy 5 gatunków.

Najliczniejszą gromadą kręgowców są ptaki. Awifauna lęgowa liczy około 80 gatunków. Do ściśle chronionych i regionalnie zagrożonych należą: zimorodek (R/R/-), pójdzka (R/R/-), lelek (R/R/-), dziwonka (R/R/-), bocian czarny (R/R/-), siniak (R/R/-), dzięcioł średni (R/-/-), dzięcioł czarny (R/-/-), kobuz (R/R/-), muchołówka białoszyja (R/R/-), bekas (R/R/-), żuraw (R/R/-), srokosz (R/R/-), świerszczak (R/-/-), potrzęsacz (R/R/-), trzmielojad (R/R/-), dzięcioł zielonosiwy (R/-/-), pokląskwa (R/-/-), derkacz (R/R/DD), pliszka górská (R/R/-), cietrzew (R/E/EN; wykazywany z miejscowości Tuły

⁶ Podano kolejno status zagrożenia w woj. opolskim za A. Czyłokiem i in. (1996), oraz A. Nowakiem i in. (1997) i w Polsce za Z. Głowacińskim (2002). Kategorie: NT – bliski zagrożenia; pozostałe oznaczenia jak w przypisach 1-3.

i Chudoba), samotnik (R/R/-), paszkot (R/-/-), płomykówka (R/R/-), dudek (R/R/DD) i gil (-/R/-). Gatunkiem chronionym częściowo i rzadkim jest słonka (R/R/DD).

Ssaki liczą około 40 gatunków. Połowę z nich stanowią drobne ssaki z rodzajów *Sorex*, *Neomys*, *Apodemus* i *Microtus*. Do gatunków ściśle chronionych i zagrożonych regionalnie należą: wydra (V/V/-), łasica łąska (V/-/-), orzesznica (R/V/-), gacek brunatny (R/R/-) i wiewiórka pospolita (R/-/-), a do chronionych częściowo – borsuk (R/-/-) i tchórz zwyczajny (V/R/-). W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wykazano ponadto koszatkę, która w liście regionalnej ma status E, w liście wojewódzkiej – V, a krajowej - NT. Chronionymi ssakami są także: jeż zachodni, kret i ryjówka aksamitna.

Dużą liczebnością charakteryzują się ssaki łowne, wśród których należy wymienić: jelenia, sarnę, dziką, lisa i zającą. Pozyskanie tych zwierząt reguluje prawo łowieckie.

Najwięcej danych mamy dla rezerwatu „Smolnik”. Stwierdzono tu:

- gąbki słodkowodne - nadecznik *Spongilla lacustris* (-/R/-),
- parzydełkowce - stułbia płowa,
- płazińce (wirki) – wyplawek biały, wielociczka czarna,
- pijawki – 13 gatunków, w tym pijawka lekarska,
- ślimaki – błotniarka stawowa, zatoczek rogowy, *Radix auricularia*,
- małże – szczeżuja pospolita (status R na Górnym Śląsku⁷), gałeczka rogowa,
- skorupiaki (wioślarki) – 41 gatunków, w tym nowe dla Opolszczyzny: *Daphnia cucullata* (-/R/-), *Scapholeberis aurita* (-/R/-), *S. kingi* (-/R/-), *Bosmina coregoni* (-/R/-),
- skorupiaki (widłonogi) – 23 gatunki, w tym oczlik – nowy dla Opolszczyzny – *Cyclops crucifer* (-/R/-),
- ważki – 4 gatunki, w tym dwa chronione (*Ophiogomphus cecilia*, *Leucorrhinia pectoralis*) i dwa zagrożone w Polsce (*Cordulegaster boltoni* – VU, *Aeshna juncea* – DD)⁸.

W gminie stwierdzono także rzadkie pająki – tygrzyka paskowanego (chroniony ściśle, status zagrożenia – lc/lc)⁹ i bagnika przybrzeżnego (użytek ekologiczny „Tuły”). Spośród chronionych owadów odnotowano tu obecność biegaczy:

⁷ Za W. Serafińskim i in. (2001).

⁸ Za A. Dolnym (2003)

⁹ Za W. Staręgą i in. (2001).

ogrodowego, wręgatego i granulowanego oraz wielu gatunków trzmieli. W miejscach nasłonecznionych obserwowany był motyl – paź królowej (nt/nt)¹⁰. Występuje również ściśle chroniony motyl Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*) w leśnictwie Szumirad.

Najsilniej ekologicznie powiązаныmi z korytami Budkowiczanki i Bogacicy ssakami są dwa chronione gatunki: bóbr europejski *Castor fiber* i wydra *Lutra* (oba ujęte również w załączniku II dyrektywy siedliskowej).

Bóbr skolonizował niemal całą rzekę Budkowiczankę, docierając w górę aż do Wędryni, a więc miejsca oddalonego od początku rzeki o ok. 5 km. W jej górnym biegu ssak ten, aby zapewnić sobie funkcjonalną przestrzeń do życia, musi wiązać się ze zbiornikami tworzonymi przez ludzi (stawy), albo próbować budować własne tamy, piętrzące płytkie koryto, co jednak często kończy się sytuacją konfliktową z człowiekiem. W przypadku Bogacicy bóbr w górę rzeki dotarł najdalej na wschód od Bukowa.

Zwarte kompleksy leśne wokół doliny Budkowiczanki i Bogacicy są również ważną ostoją wilka *Canis lupus* na Opolszczyźnie.

4.4. Krajobrazy naturalne

Na terenie gminy Lasowice Wielkie wyodrębniono 3 grupy, 6 typów oraz 9 podtypów krajobrazów.

Grupa A Krajobrazy przyrodnicze kulturowo użytkowane, funkcjonują głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka. W tej grupie na terenie Lasowic Wielkich wyodrębniono typy 3 – leśne oraz 2 - bagienno-łąkowe - głównie bezleśne. Podtypy krajobrazu dla krajobrazu leśnego to 3a - z przewagą siedlisk borowych i 3b - przewagą siedlisk lasowych. Podtypy krajobrazu w gminie Lasowice Wielkie dla typu 2 to: 2a – z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk, 2b – z dominacją szuwarów i turzycowisk, 2d z dominacją torfowisk niskich. Krajobrazy te zajmują większą część obszaru gminy.

Grupa B krajobrazy przyrodniczo – kulturowe, ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych i świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka. W tej grupie wyodrębniono typ 6 - wiejskie.

¹⁰ Za J. Buszko (1998).

Typ 6 wiejskie (rolnicze) podtyp 6d – z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości, podtyp – 6g z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim; tymi typami krajobrazu charakteryzuje się zabudowa wszystkich sołectw w gminie Lasowice Wielkie. Podtyp 6e z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk stwierdzono w sołectwach Lasowice Małe i Gronowice.

Uchwałą nr 1142/2019 Zarządu Województwa opolskiego z dnia 24 lipca 2019 r. w sprawie przystąpienia do prac nad sporządzeniem projektu Audytu krajobrazowego województwa opolskiego, rozpoczęto prace nad projektem Audytu krajobrazowego województwa opolskiego. Zgodnie z aktualnie udostępnionym projektem dokumentu, który jest w trakcie konsultacji społecznych (do 17 stycznia 2025 r.) na terenie gminy Lasowice Wielkie zostały wyznaczone cztery krajobrazy priorytetowe:

- Lasy Stobrawskie – część północna (kod krajobrazu: 16-318.57-27, podtyp krajobrazu: 3a);
- Dolina Budkowiczanki – część wschodnia (kod krajobrazu: 16-318.57-29, podtyp krajobrazu: 2a);
- Lasy Stobrawskie – część centralna (kod krajobrazu: 16-318.57-41, podtyp krajobrazu: 3a);
- Lasy w okolicy Szumiradu (kod krajobrazu: 16-318.57-58, podtyp krajobrazu: 2d).

4.5. Elementy przyrody nieożywionej

Budowa geologiczna

Budowa geologiczna gminy Lasowice Wielkie została rozpoznana na podstawie wierceń geologicznych (do ok. 2,5 km głębokości) i hydrogeologicznych. Na obszarze tym udokumentowano występowanie różnych wiekowo utworów, charakterystycznych dla okresów: karbonu, permu, triasu, jury, neogenu oraz czwartorzędu. W budowie geologicznej terenu biorą udział utwory paleozoiczne, mezozoiczne oraz kenozoiczne. Na powierzchni terenu występują wyłącznie utwory czwartorzędowe.

Najważniejszą formacją decydującą o budowie geologicznej obszaru gminy Lasowice Wielkie są osady czwartorzędowe, reprezentowane przez kompleks utworów plejstoceńskich i holocenijskich.

Utwory czwartorzędowe mają miąższość ok. 15-30 m, a w obrębie dolin kopalnych od 30 do 60 m. Wykształcone są w postaci plejstocenijskich utworów piaszczysto-gliniastych, lodowcowych i wodnolodowcowych (złodowacenie wisły, warty, odry).

Głównym elementem budowy geologicznej terenu gminy są plejstocenijskie osady lodowcowe i wodnolodowcowe, związane ze stadiami odrzańskim i warciańskim złodowacenia środkowopolskiego. Osady te reprezentowane są przez gliny morenowe oraz piaski z domieszką żwirów wodnolodowcowych, charakterystycznych dla obszaru wysoczyzny plejstocenijskiej. Osady piaszczyste wieku holocenijskiego charakterystyczne są dla terenów teras nadzalewowych i zalewowych, położonych w północnej części gminy. Utwory morenowe są częściowo przykryte piaskami i żwirami wodnolodowcowymi na prawie całym obszarze gminy.

Ukształtowanie powierzchni

Morfologia obszaru gminy cechuje się mało urozmaiconą, monotonną rzeźbą o charakterze równinnym, miejscami urozmaiconą płaskodennymi dolinami lokalnych cieków wodnych o przebiegu na ogół równoleżnikowym.

Największe ogólne obniżanie się powierzchni terenu gminy przebiega w kierunku zachodnim, do wysokości 180–200 m n.p.m. w strefie Laskowice – Jezów. Najniższym punktem gminy jest koryto Budkowiczanki w profilu granicznym w części zachodniej – 175,1 m n.p.m. Najwyższy punkt w gminie jest położony w części wschodniej w miejscowości Wędrynia (Zalesie) 238,8 m n.p.m. Różnica wysokości w gminie wynosi zatem ok. 63,7 m. Drugie mniejsze obniżanie się powierzchni terenu przebiega na kierunku północno–wschodnim (od krawędzi denudacyjnej Progu Woźnickiego) od wysokości w przedziale 190-220 m n.p.m.

Cechą charakterystyczną środkowej i zachodniej części gminy jest występowanie prawie płaskich, lekko falistych i rozległych powierzchni rozwiniętych na terenach objętych zasięgiem złodowaceń środkowopolskich (złodowacenia: odry i warty). W części wschodniej występują początkowe odcinki dolin rzecznych, zaś w części zachodniej cechą charakterystyczną są szerokie powierzchnie terenów prawie płaskich, porozcinanych płaskodennymi, o zmiennej szerokości, dolinami rzecznyymi.

Gleby

Dominacja na powierzchni terenu utworów czwartorzędowych oraz warunki klimatyczne spowodowały, że na obszarze gminy dominują gleby piaszczyste (63%)

oraz gliniaste i pylaste. Na podłożu tym wykształciły się gleby bielnicowe i pseudobielicowe (65,8% powierzchni użytków rolnych), gleby brunatne (11,5% powierzchni użytków rolnych), czarne ziemie (7,7% powierzchni użytków rolnych), mady (9,2% powierzchni użytków rolnych) i gleby bagienne (5,8% powierzchni użytków rolnych).

Warunki klimatyczne

Według podziału rolniczo-klimatycznego R. Gumińskiego (1948) obszar objęty opracowaniem znajduje się w obrębie dwóch dzielnic. Północna jego część należy do dzielnicy łódzkiej, gdzie średnia roczna temperatura wynosi 7-8°C, liczba dni z przymrozkami – 100, pokrywa śnieżna zalega 60-75 dni w roku, a suma roczna opadów wynosi 600 mm. Część południowa leży w obrębie dzielnicy częstochowsko-kieleckiej z nieco wyższymi opadami (650-700 mm rocznie) i czasem zalegania pokrywy śnieżnej (70–80 dni w roku). Kierunek i prędkość wiatru na całym obszarze jest kształtowana przez czynniki ogólnocyrkulacyjne. Przeważają zatem wiatry zachodnie (W, NW, SW) i wschodnie (E) o średniej prędkości 3 m s⁻¹.

Średnioroczna suma opadów kształtuje się na poziomie 600-700 mm, w zależności od ukształtowania i pokrycia terenu, z maksymalnymi sumami miesięcznymi w miesiącach letnich.

Wody podziemne

Obszar gminy Lasowice Wielkie wchodzi w skład kluczborsko-lublinieckiego regionu hydrogeologicznego z głównym poziomem użytkowym wód podziemnych w czwartorzędowych piaskach i żwirach. Poziom ten występuje na głębokości od kilku do 60 m, miąższość warstwy wodonośnej waha się od 5 do 60 m, a wydajności od 2 do 120 m³ h⁻¹. Podrzędny poziom wodonośny występuje w utworach górnego triasu – piaskowcach i wapieniach, na głębokości 5-90 m i wydajnościach do 25 m³ h⁻¹. W południowej i północno-zachodniej części obszaru, w miejscach o zredukowanej miąższości utworów czwartorzędowych poziom ten występuje lokalnie jako główny poziom użytkowy.

W świetle regionalizacji hydrogeologicznej B. Paczyńskiego obszar gminy zaliczany jest do regionu XV wrocławskiego, subregionu XV2 – kluczborskiego.

Czwartorzędowa struktura wodonośna w północnej części gminy spełnia wymogi Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP), stąd na terenie tym wyznaczono GZWP nr 324 Dolina Kopalna Kluczbork. Struktura ta przebiega

równoleżnikowo od Olesna w kierunku Wołczyna i zbudowana jest z piaszczysto-żwirowych utworów pochodzenia wodnolodowcowego i rzeczno o miąższości 15–25 m. Zwierciadło wody podziemnej o charakterze swobodnym zalega na głębokości ok. 10 m, a w dolinach rzecznych znacznie płycej, bo na głębokości ok. 2–3 m.

Wody ujmowane są wieloma studniami; w obrębie jednostki występują dwa duże ujęcia zbiorowe: dla miasta Kluczbork (Chocianowice - Bąków) oraz dla miasta Olesno ujęcie Olesno. Udokumentowane zasoby ujęcia Chocianowice-Bąków wynoszą 770 m³/h (kat. B), natomiast ujęcia Olesno 267 m³/h.

Na całym terenie gminy poziom wodonośny występuje także w czwartorzędowych piaskach i żwirach. Poziom ten występuje na różnej głębokości w zależności od warunków geologicznych, litologicznych, meteorologicznych i geomorfologicznych. W obrębie dolin rzecznych swobodne zwierciadło występuje na głębokości 1–2 m, natomiast na obszarach wysoczyznowych głębokość wzrasta do 5, 10 i więcej metrów. Potencjalne wydajności typowego otworu studziennego korzystającego z tego poziomu zawierają się najczęściej w granicach 10-30 m³·h⁻¹. Wody te często charakteryzują się podwyższoną zawartością manganu i żelaza, a lokalnie azotanów. Czas przesiąkania do wód poziomu czwartorzędowego mieści się w przedziale do 20 lat, przez co są one narażone na stosunkowo szybkie zanieczyszczenie z powierzchni..

Wody powierzchniowe

Cały analizowany obszar jest fragmentem prawostronnego dorzecza Odry i wchodzi w skład zlewni Stobrawy. Sama Stobrawa stanowi fragment północnej granicy gminy (sołectwa: Ciarka i Chocianowice).

Głównymi ciekami odwadniającymi teren gminy są lewobrzeżne dopływy Stobrawy: Bogacica i Budkowiczanka.

Oprócz tych dwóch głównych cieków, teren gminy odwadniają ich mniejsze dopływy, z których na uwagę zasługują dopływy Budkowiczanki: Bystrzyna oraz lewobrzeżna Wisznia, w której zlewni położona jest zachodnia część Laskowic. Charakterystyczną cechą sieci hydrograficznej jest gęsta sieć rowów melioracyjnych na obszarach wykorzystywanych jako łąki i pastwiska w dolinach: Stobrawy, Budkowiczanki i Bogacicy. Sieć rzeczno uzupełniają niewielkie zbiorniki wodne: Jezioro Czarne, Dąbrowiak, Zamkowy, Pilny, Szumirad (rez. „Smolnik”) i inne mniejsze zbiorniki. Doliny Stobrawy i Budkowiczanki zostały przeobrażone przez

człowieka poprzez budowę licznych jazów i zastawek służących celom melioracyjnym. Liczne tereny rolnicze zostały zdrenowane. Większość obiektów hydrotechnicznych pochodzi jeszcze z czasów przedwojennych

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Analiza uwarunkowań przyrodniczych pozwala na sformułowanie głównych problemów związanych z ochroną środowiska, warunkującą możliwość korzystania z jego zasobów oraz problemami ochrony jego walorów.

Podstawowym dokumentem w oparciu, o które prowadzona jest obecnie gospodarka przestrzenna w gminie Lasowice Wielkie jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Lasowice Wielkie” przyjęte Uchwałą Rady Gminy Lasowice Wielkie nr XXXIII-232/09 z dnia 11 grudnia 2009 r z późniejszymi zmianami oraz obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla gminy Lasowice Wielkie.

Na terenie gminy Lasowice Wielkie występują obszary, na których obowiązują zasady ustanowione innymi, szczególnymi aktami prawnymi i decyzjami:

Obszary szczególne	Podstawa prawna	Cel i zakres regulacji
Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Stobrawsko - Turawskich.	UCHWAŁA NR XX/228/2016 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu Dz. Urzęd. woj. opolskiego 2016 Poz. 2017	Ochrona krajobrazu oraz zapewnienie powiązań między terenami wartościowymi przyrodniczo w formie korytarzy ekologicznych
Stobrawski Park Krajobrazowy	Rozporządzenie Wojewody Opolskiego nr 0151/19/06 z dnia 8 maja 2006r. Rozporządzenie Wojewody Opolskiego Nr 0151/P/8/07 z dnia 19 stycznia 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Stobrawskiego Parku Krajobrazowego	Kompleks leśny Borów Stobrawsko -Turawskich

Obszary szczególne	Podstawa prawna	Cel i zakres regulacji
Rezerwat przyrody „Smolnik”	Zarządzenie nr 82 Ministra Leśnictwa i przemysłu Drzewnego z dnia 11.02.1958r Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 4 sierpnia 2014r. Dz.U. Woj. Opolskiego z dnia 5 sierpnia 2014 poz.1861.	Rezerwat „Smolnik” (powierzchnia 26,15 ha; aktualna 24,94 ha) jest częściowym, leśno - stawowym rezerwatem utworzonym w celu zachowania ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych stawu ze stanowiskiem kotewki orzecha wodnego oraz przylegającego lasu o charakterze naturalnym.
Rezerwat przyrody „Kamieniec”	Rozporządzenie Wojewody Opolskiego nr P/8/2001 z dnia 19.07.2001r.	Rezerwat „Kamieniec” (powierzchnia 41,31 ha) jest częściowym rezerwatem torfowiskowym utworzonym w celu zachowania dobrze wykształconych zbiorowisk leśnych, torfowiskowych i wodnych
19 pomników przyrody ożywionej	Rozporządzenie Wojewody Opolskiego z 2005 roku (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 7 listopada 2005r. Nr 72, poz. 2231) Rozporządzenie Wojewody Opolskiego z 2008 roku (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 28 luty 2008r. Nr 15, poz. 427 z późn. zm)	19 drzew rosnących pojedynczo oraz grupę 3 drzew rosnących w gminie Lasowice Wielkie
Użytek ekologiczny Żabiniec”	Rozporządzenie Wojewody Opolskiego nr 0151/P/9/2003 z dnia 08.12.2003r.	w oddz. 136d Nadleśnictwa Olesno o powierzchni 0,23 ha; przedmiotem ochrony jest śródleśne bagno, będące miejscem bytowania i żerowania zwierzyny oraz występowania ciekawego zespołu roślinnego; od 2001 roku wszedł w skład rezerwatu przyrody „Kamieniec”;
Użytek ekologiczny „Kamieniec”	Rozporządzenie Wojewody Opolskiego nr 0151/P/9/2003 z dnia 08.12.2003r.	oddz. 100Ab Nadleśnictwa Olesno o powierzchni 2,67 ha; przedmiotem ochrony jest śródleśne bagno, będące miejscem bytowania i żerowania zwierzyny oraz występowania ciekawego zespołu roślinnego; od 2001 roku wszedł w skład rezerwatu przyrody „Kamieniec”;
Użytek ekologiczny ”Tuły”	Rozporządzenie Wojewody Opolskiego nr 0151/P/9/2003 z dnia 08.12.2003r	w oddz. 141jkl, 142g, 170abgf, 171a-f, 172a-l, 173ac Nadleśnictwa Kluczbork o powierzchni 22,41 ha; przedmiotem ochrony jest bagno śródleśne, będące miejscem gniazdowania żurawia i brodzieca samotnego oraz innych gatunków ptactwa wodnego i śpiewającego;

Obszary szczególne	Podstawa prawna	Cel i zakres regulacji
Lasy ochronne	Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26.03.1996r. dla Nadleśnictwa Olesno i z dnia 21.06.1996r. dla nadleśnictwa Turawa	Obszary leśne podlegające ochronie ze względu na pełnione funkcje
Natura 2000 Dolina Budkowiczanki PLH160020	Natura 2000	Obszar obejmuje dwa rezerваты przyrody i korytarz ekologiczny wzdłuż wąskiej dolinki Budkowiczanki z chronionymi siedliskami przyrodniczymi.

Oceniany projekt Planu Ogólnego uwzględnia obiekty chronione oraz respektuje ich przedmioty ochrony, przewidywane zmiany w zagospodarowaniu terenów nie spowodują zagrożeń w stosunku do ich przedmiotu ochrony.

Projekt Planu zapewnia ochronę i wzmocnienie węzłowych obszarów przyrodniczo-krajobrazowych, w tym:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrawsko - Turawskie”;
- planowane powiększenie „Stobrawskiego Parku Krajobrazowego”;
- obszar Natura 2000 SOO PLH160020 „Szumirad”;
- rezerваты przyrody „Smolnik” i „Kamieniec”;
- korytarze ekologiczne dolinne o randze regionalnej rzek: Budkowiczanki, Bogacicy i Stobrawy;
- korytarz ekologiczny łądowy o znaczeniu ponadlokalnym.
- ochronę i wzmocnienie korytarzy ekologicznych oraz lokalnej zielonej infrastruktury, również w kontekście łagodzenia skutków zmian klimatu, a w szczególności:
 - ograniczenie możliwości lokalizowania zabudowy na terenach otwartych w dolinach rzecznych oraz tworzenie zabudowy zwartej (wypełnianie luk, realizacja zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zainwestowanych wzdłuż istniejących dróg); - ochronę przed zabudową terenów wskazanych do pełnienia funkcji środowiskotwórczych i przyrodniczych, o wysokim poziomie wód gruntowych (bagien, torfowisk, łąk wilgotnych), teras zalewowych, obniżeń terenu narażonych na podtopienia lub zalanie.
- racjonalne gospodarowanie i ochronę udokumentowanych złóż surowców mineralnych, w tym:

- kompleksową, uwzględniającą wymogi środowiska eksploatację kopalni złóż surowców mineralnych, zgodnie z koncesją na ich eksploatację oraz rekultywację terenów poeksploatacyjnych;
- kompleksową, uwzględniającą wymogi środowiska eksploatację dokumentowanych złóż piasków („Kluczbork”).
- ochronę przed hałasem:
 - w szczególności dla terenów wskazanych w strategicznych mapach hałasu, jako zagrożone hałasem oraz na innych terenach zlokalizowanych w zasięgu oddziaływań akustycznych, w tym w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowych nr 143, 175, 293, drogi ekspresowej S11, dróg krajowych nr 11 i 45 oraz drogi wojewódzkiej powinna być lokalizowana zabudowa usługowa niechroniona akustycznie oraz zabudowa produkcyjno-usługowa;
 - na uciążliwości związane z hałasem drogowym i kolejowym należy zwrócić szczególną uwagę w przypadku wyznaczania terenów pod zabudowę wymienioną w art. 113 ust. 2 pkt 1) ustawy Prawo ochrony środowiska i wówczas lokalizować taką zabudowę poza zasięgiem tych uciążliwości.

Na obszarze gminy Lasowice Wielkie wyznaczono 78 stref otwartych, których łączna powierzchnia wynosi 18581,54 ha. Strefy otwarte zostały wyznaczone zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami oraz istniejącym zagospodarowaniem rolniczym, leśnym, zieleni naturalnej oraz wód śródlądowych. Wyjątkiem są strefy oznaczone symbolami 30SO, 33SO, 34SO, 36SO, 40SO oraz 48SO, które wyznaczone zostały zgodnie z granicami następujących form ochrony przyrody: Natura 2000, użytek ekologiczny oraz park krajobrazowy; strefy oznaczone symbolami 50SO oraz 51SO wyznaczone zostały na podstawie wyznaczonej i zatwierdzonej strefy ochronnej obejmującej teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej zewnętrznej ujęć wód.

Na obszarze gminy Lasowice Wielkie wyznaczono 27 stref zieleni i rekreacji, których łączna powierzchnia wynosi 58,11 ha.

Projekt Planu gwarantuje ustalenie warunków funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego - utworzenie spójnego systemu obszarów przyrodniczych i kulturowych pozwoli na wzmocnienie istniejących powiązań przyrodniczych, stymulację procesów decydujących o równowadze ekologicznej oraz zwiększenie odporności środowiska na antropopresję, ochronę przed

zainwestowaniem niezabudowanych terenów stanowiących elementy systemu przyrodniczego gminy.

5.1. Ocena zgodności ustaleń projektu Planu Ogólnego z zakazami obowiązującymi w granicach obszaru „Lasy Stobrawsko-Turawskie”.

Zgodnie z uchwałą nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu wprowadza się w §3.1. następujące zakazy w celu zachowania walorów obszarów.

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 2) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodno prawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo Wodne z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno – błotnych.

Punkt 2 uchwały nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego i wprowadzonej zmiany uchwałą nr XXX/336/2017 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 13 czerwca 2017 r. ustalają, że ww. zakazy nie dotyczą:

- 1) obszarów zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jeżeli przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody, w tym pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu;
- 2)) sztucznych zbiorników wodnych, za wyjątkiem: Zbiornika Nyskiego, Otmuchowskiego i Turawskiego;
- 3) siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego;
- 4) działek przeznaczonych pod zabudowę wyznaczonych w obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzjach lokalizacyjnych.
- 5) uzupełnienia zabudowy pod warunkiem nie zmniejszania odległości budynków od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych ustalonej w odniesieniu do budynków występujących na działkach budowlanych bezpośrednio przylegających;
- 6) kontynuacji zabudowy zwartej - w rozumieniu art. 4 pkt 29 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 909 z późn. zm.), pod warunkiem nie zmniejszania odległości budynków od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych ustalonej w odniesieniu do budynku występującego na działce budowlanej bezpośrednio przylegającej,
- 7) budowy nowych oraz odbudowy, nadbudowy i rozbudowy obiektów budowlanych w granicach zabudowanej budynkiem działki budowlanej w rozumieniu art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.), pod warunkiem nie zmniejszenia dotychczasowej odległości budynków od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych na tej działce, gdy działki bezpośrednio przylegające są niezabudowane,
- 8) budowy nowych oraz odbudowy, nadbudowy i rozbudowy istniejących obiektów budowlanych w granicach zabudowanej budynkiem działki budowlanej w rozumieniu art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.), pod warunkiem nie zmniejszenia dotychczasowej odległości budynków od linii

brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, w stosunku do działki bezpośrednio przylegającej, gdy istniejące budynki na tej działce położone są w odległości mniejszej od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych niż na działce przewidzianej do realizacji inwestycji.

W celu sprawdzenia czy projekt Planu ogólnego gminy Lasowice Wielkie uwzględnia zakazy zawarte w §3.1. uchwały XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r. w pkt 2 przeprowadzono analizę przestrzenną wyznaczonych stref planistycznych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych. Celem tej analizy była identyfikacja czy w wyznaczonych strefach istnieje zabudowa i zainwestowanie terenu czy wyznaczone strefy planistyczne wprowadzają nową zabudowę czy zainwestowanie terenu. Analizom poddano tylko strefy związane z zabudową mieszkaniową, zagrodową, usługami, gospodarczą, infrastrukturą cmentarzy czy komunikacją. Wyniki analiz zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Zestawienie stref planistycznych w pasie 100 m linii brzegów rzek na terenie gminy Lasowice Wielkie

Rzeka (nazwa zgodna z MPHP 10K)	Strefa planistyczna	Istniejące zainwestowanie w strefie	Nowe zainwestowanie w strefie
Stobrawa	152SZ	istniejąca zabudowa	nie
Stobrawa	153SZ	istniejąca zabudowa	nie
Żarnówka	1SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	16SJ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	16SZ	istniejące zainwestowanie	nie
Bogacica	20SJ		uzupełnienie zabudowy
Bogacica	22SJ	istniejące zainwestowanie	nie
Bogacica	5SU		uzupełnienie zabudowy
Bogacica	19SZ	istniejące zainwestowanie	nie
Bogacica	21SJ	istniejące zainwestowanie	nie
Bogacica	20SZ	istniejące zainwestowanie	nie
Bogacica	48SU	istniejące zainwestowanie	nie

Bogacica	23SJ		uzupełnienie zabudowy
Dopływ w Skorkowie/Bogacica	8SZ	istniejąca zabudowa	nie
Dopływ w Skorkowie/Bogacica	12SJ		uzupełnienie zabudowy
Dopływ w Skorkowie/Bogacica	7SZ	istniejąca zabudowa	nie
Dopływ w Skorkowie/Bogacica	11SJ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	180SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	173SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	327SJ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	57SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	58SZ		uzupełnienie zabudowy
Bogacica	162SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	221SJ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	232SJ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	9SJ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	3SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	14SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	8SJ		uzupełnienie zabudowy
Bogacica	4SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	10SJ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	6SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	24SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	25SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	26SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	27SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bogacica	28SZ	istniejąca zabudowa	nie
Dopływ spod Wędryni	53SZ	istniejąca zabudowa	nie
Dopływ spod Wędryni	55SJ	istniejąca zabudowa	nie
Tarnawa	12SU		uzupełnienie zabudowy
Tarnawa	65SZ	istniejąca zabudowa	nie
Tarnawa	77SJ	istniejąca zabudowa	nie
Tarnawa	62SZ	istniejąca zabudowa	nie
Tarnawa	5SP	istniejąca zabudowa	nie
Tarnawa	78SJ	istniejąca zabudowa	uzupełnienie zabudowy
Tarnawa	15SU	istniejące zainwestowanie	uzupełnienie zainwestowania
Tarnawa	82SZ		uzupełnienie zabudowy
Tarnawa	78SJ	istniejąca zabudowa	nie

Tarnawa	66SU	istniejące zainwestowanie	uzupełnienie zainwestowania
Tarnawa	305SZ	istniejąca zabudowa	nie
Tarnawa	63SZ	istniejąca zabudowa	nie
Tarnawa	63SZ	istniejące zainwestowanie	nie
Tarnawa	270SJ		uzupełnienie zabudowy
Budkowiczanka	198SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	199SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	197SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	18SP	istniejące zainwestowanie	nie
Budkowiczanka	279SJ	istniejące zainwestowanie	nie
Budkowiczanka	208SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	90SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	91SZ	istniejąca zabudowa	uzupełnienie zabudowy
Budkowiczanka	140SJ		uzupełnienie zabudowy
Budkowiczanka	288SJ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	6SK	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	97SJ		uzupełnienie zabudowy
Budkowiczanka	128SJ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	76SJ		uzupełnienie zabudowy
Budkowiczanka	84SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	103SJ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	104SJ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	105SJ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	300SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	96SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	110SJ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	109SJ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	117SZ	istniejąca zabudowa	uzupełnienie zabudowy
Budkowiczanka	114SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	108SJ	istniejąca zabudowa	uzupełnienie zabudowy
Budkowiczanka	107SJ	istniejąca zabudowa	uzupełnienie zabudowy
Budkowiczanka	338SJ	istniejąca zabudowa	uzupełnienie zabudowy
Budkowiczanka	64SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	303SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	189SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	200SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	144SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	291SZ	istniejąca zabudowa	nie

Budkowiczanka	105SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	186SJ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	104SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	214SJ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	8SC	istniejące zainwestowanie	nie
Budkowiczanka	113SJ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	107SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	73SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	136SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	114SJ	istniejąca zabudowa	uzupełnienie zabudowy
Budkowiczanka	183 SJ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	70SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	68SJ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	182SJ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	181SJ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	50SZ	istniejąca zabudowa	nie
Budkowiczanka	334SJ	istniejąca zabudowa	nie
Bystrzyna	93SJ		uzupełnienie zabudowy
Bystrzyna	281SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bystrzyna	238SJ	istniejąca zabudowa	nie
Bystrzyna	272SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bystrzyna	94SJ	istniejąca zabudowa	nie
Bystrzyna	273SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bystrzyna	284SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bystrzyna	285SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bystrzyna	289SZ	istniejąca zabudowa	nie
Bystrzyna	116SJ	istniejąca zabudowa	nie
Bystrzyna	20SK	istniejące zainwestowanie	nie
Radawka	20SK	istniejące zainwestowanie	nie
Radawka	234SJ	istniejąca zabudowa	nie
Strachowiec	211SZ	istniejąca zabudowa	nie
Strachowiec	291SJ	istniejąca zabudowa	nie
Dopływ w Laskowicach	324SJ	istniejąca zabudowa	nie
Wisznia	265SZ	istniejąca zabudowa	nie
Wisznia	267SJ	istniejąca zabudowa	nie
Wisznia	236SZ	istniejąca zabudowa	nie
Wisznia	70SJ	istniejąca zabudowa	nie
Wisznia	237SZ	istniejąca zabudowa	nie

Wisznia	15SP	istniejące zainwestowanie	uzupełnienie zainwestowania
Wisznia	235SZ	istniejąca zabudowa	nie

Z przeprowadzonej analizy wynika, że wyznaczone strefy planistyczne w zdecydowanej większości obejmują tereny zabudowane oraz zainwestowane. Projekt planu ogólnego gminy Lasowice wielkie nie wyznacza na tych terenach nowych stref planistycznych z nowym zainwestowaniem czy zabudową. Nowa zabudowa czy zainwestowanie w strefie dotyczy tylko uzupełnienia zabudowy czy uzupełnienia zainwestowania terenu w strefie planistycznej.

Projekt planu ogólnego nie przesądza o realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Projekt planu ogólnego nie przewiduje i przesądza w sprawie likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.

Projekt planu ogólnego nie przewiduje i przesądza o wydobywaniu do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów.

Projekt planu ogólnego nie przewiduje dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka.

Projekt planu ogólnego nie przewiduje likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno – błotnych.

W związku z powyższym Projekt Planu ogólnego gminy Lasowice Wielkie uwzględnia zakazy zawarte w §3.1. uchwały XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 września 2016 r.

Projekt Planu Ogólnego gminy Lasowice Wielkie wyznacza tereny uzupełnienia zabudowy uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz politykę przestrzenną gminy. Strefy planistyczne zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy oraz

terenów, które zawierały się w wyznaczonym obszarze uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy.

5.2. Ocena zgodności ustaleń projektu Planu Ogólnego z zakazami obowiązującymi w granicach Stobrowskiego Parku Krajobrazowego.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 0151/P/19/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie Stobrowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Op. z 2006 r. poz. 1136) § 3.1. Dla ochrony walorów Parku, określa na jego terenie następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno - błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 7) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową,
- 8) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 9) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Na terenie gminy Lasowice Wielkie granica Parku biegnie wzdłuż linii kolejowej Kluczbork– Opole na odcinku rzeka Bogacica – Laskowice. Obejmuje niewielki fragment lasów i użytków rolnych o powierzchni około 7 ha, położonych na zachód od torów kolejowych we wsi Laskowice. Teren Stobrowskiego Parku Krajobrazowego na terenie gminy Lasowice Wielkie obejmuje dwie strefy planistyczne 40SO oraz 48SO, które wyznaczone zostały zgodnie z granicami parku krajobrazowego. Jest to

strefa otwarta obejmująca teren lasu, projekt Planu nie dopuszcza innego przeznaczenia terenu.

Projekt Planu ogólnego gminy Lasowice Wielkie uwzględnia cele ochrony Stobrowskiego Parku Krajobrazowego poprzez wyznaczenie stref planistycznych 40SO oraz 48SO (stref otwartych) wyznaczonych zgodnie z granicami parku krajobrazowego, bez dopuszczenia innego przeznaczenia terenu.

5.3. Ocena zgodności ustaleń projektu Planu Ogólnego z zakazami obowiązującymi w granicach Natura 2000 Szumirad PLH160020.

Zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 14 lutego 2018 r. (Dz. Urz. woj. opolskiego z 2018 poz. 478) w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Szumirad PLH160020 nie zidentyfikowano zagrożeń istniejących dla przedmiotu ochrony 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników oraz 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Potencjalnymi zagrożeniami są H05.01: w obrębie płatów siedliska stwierdzono odpady stałe oraz J02.05: modyfikacje w funkcjonowaniu wód lub zmiany w stosunkach wodnych będą zagrażały trwałości siedliska.

Projekt Planu Ogólnego wyznacza strefę planistyczną SO wyznaczoną zgodnie z granicami obszaru Natura 2000, w związku z tym obejmuje i utrzymuje ochronę tego obszaru. Projekt Panu nie zwiększy zidentyfikowanych zagrożeń dla obszaru Natura 2000 Szumirad PLH160020.

5.4. Ocena zgodności ustaleń projektu Planu Ogólnego z zakazami obowiązującymi w granicach rezerwatu Kamieniec.

Zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 15 listopada 2017 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Kamieniec" (Dz. Urz. woj. opolskiego z 2017 r. poz. 2846) nie stwierdza się niezgodności ustaleń Planu Ogólnego dla gminy Lasowice Wielkie z planem zadań ochronnych. Projekt Planu Ogólnego wyznacza strefę planistyczną SO wyznaczoną zgodnie z granicami obszaru Natura 2000 Szumirad PLH160020, w której położony jest rezerwat Kamieniec, w związku z tym obejmuje i utrzymuje ochronę tego obszaru.

5.5. Ocena zgodności ustaleń projektu Planu Ogólnego z zakazami obowiązującymi w granicach rezerwatu Smolnik.

Zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 4 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Smolnik” (Dz. Urz. woj. opolskiego z 2014 r. poz. 1861) nie stwierdza się niezgodności ustaleń Planu Ogólnego dla gminy Lasowice Wielkie z planem zadań ochronnych. Projekt Planu Ogólnego wyznacza strefę planistyczną SO wyznaczoną zgodnie z granicami obszaru Natura 2000 Szumirad PLH160020, w której położony jest rezerwat Smolnik, w związku z tym obejmuje i utrzymuje ochronę tego obszaru.

Projekt Planu ogólnego uwzględnia zapis ww. rozporządzenia § 6., który zaleca utrzymanie ciągłości i drożności korytarza ekologicznego „Dolina Budkowiczanki”, w szczególności utrzymanie dotychczasowej struktury zadrzewień nadrzecznych oraz odstąpienie od lokalizowania nowych budowli piętrzących, przegradzających rzekę na odcinku powyżej rezerwatu do granic gminy, za wyjątkiem urządzeń służących ochronie przyrody. Dolina Budkowiczanki położona jest w strefie planistycznej SO 22, głównym użytkowanie terenu są lasy, nie wyznacza się innego przeznaczenia terenu.

6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU

Zasadnicze znaczenie dla dokumentów planistycznych określających cele i kierunki rozwoju państw, regionów, sektorów gospodarki i przestrzeni publicznej na w XXI wieku posiada VIII Program Działań Unii Europejskiej (Decyzja UE nr 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r.) „Zrównoważona Europa do 2030 r. ”, a także Polityka ekologiczna państwa 2030 oraz Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (tzw. SPA2020).

Biorąc pod uwagę ustalenia projektu Planu i ich potencjalne skutki środowiskowe dokonano oceny spójności projektu z celami ochrony środowiska sformułowanymi w/w dokumentach. Przy analizie kierowano się oceną relacji, jaka

zachodzi pomiędzy zapisami projektu Planu a dokumentami o charakterze strategicznym, w następujących kategoriach:

1. Formalnie niekolidujące (NK) – spełniony jest wymóg spójności przede wszystkim z racji ogólności ustaleń
2. Wzmacniające (W) – spełniony jest wymóg spójności, a zawarte w badanym dokumencie ustalenia będą wzmacniać cele dokumentów strategicznych
3. Konfliktowe (K) – wymóg spójności podważony poprzez rozbieżność ustaleń.

Tabela 5. Ocena spójności projektu „Prognozy Planu” z celami ochrony środowiska sformułowanymi w dokumentach krajowych i UE

Nazwa dokumentu	Cele dokumentu	Ocena spójności	Ustalenia projektu Planu
Decyzja UE nr 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r.	<p>8. Program działań w zakresie środowiska ma przyspieszyć ekologiczną transformację w sposób sprawiedliwy i inkluzywny. Jego długofalowy cel – „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety”. 8. Program wskazuje sześć priorytetowych celów tematycznych: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, adaptacja do zmiany klimatu, model wzrostu przynoszący planecie więcej korzyści niż strat, zerowy poziom emisji zanieczyszczeń, ochrona i przywrócenie bioróżnorodności oraz ograniczenie największych presji środowiskowych i klimatycznych związanych z produkcją i konsumpcją.</p> <p>1. Osiągnięcie celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz neutralności klimatycznej do 2050 r.</p> <p>2. Wzmocnienie zdolności przystosowawczych, zwiększenie odporności i zmniejszenie podatności na zmianę klimatu.</p> <p>3. Dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.</p> <p>4. Osiągnięcie zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, oraz ochrona zdrowia i dobrostanu Europejczyków.</p> <p>5. Ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego (zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich).</p> <p>6. Redukcja presji na środowisko i klimat związanej z produkcją i konsumpcją (zwłaszcza w dziedzinie energii, rozwoju przemysłowego, mieszkalnictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego).</p>	W NK	Plan ogólny gwarantuje ustalenie warunków funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego - utworzenie spójnego systemu obszarów przyrodniczych i kulturowych pozwoli na wzmocnienie istniejących powiązań przyrodniczych, stymulację procesów decydujących o równowadze ekologicznej oraz zwiększenie odporności terenów chronionych, ochronę przed zainwestowaniem niezabudowanych terenów stanowiących elementy systemu przyrodniczego gminy
Polityka ekologiczna państwa 2030 – PEP2030 przyjęta uchwałą Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. (M.P. 2019 poz. 794)	PEP2030 jest strategią zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców.	W NK	Plan ogólny gwarantuje ustalenie warunków funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego - utworzenie spójnego systemu obszarów przyrodniczych i kulturowych pozwoli na wzmocnienie

Nazwa dokumentu	Cele dokumentu	Ocena spójności	Ustalenia projektu Planu
	<p>Celem głównym Strategii „Polityka ekologiczna państwa 2030” jest Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Celami szczegółowymi są</p> <p>1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,</p> <p>2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska</p> <p>3. Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych.</p>		<p>istniejących powiązań przyrodniczych, stymulację procesów decydujących o równowadze ekologicznej oraz zwiększenie odporności przeznaczonych do zalesień, ochronę przed zainwestowaniem niezabudowanych terenów stanowiących elementy systemu przyrodniczego gminy</p>
<p>Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020z perspektywą do roku 2030 (tzw. SPA2020)</p>	<p>Głównym celem SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Wśród najbardziej wrażliwych sektorów i obszarów dla których określono cele i kierunki działań adaptacyjnych znalazły się: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, obszary górskie, strefy wybrzeża, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane.</p> <p>Cele szczegółowe: Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu</p>	<p>W NK</p>	<p>Plan ogólny określa maksymalny zasięg terenów przeznaczonych do zabudowy.</p> <p>Projekt planu wyznacza tereny otwarte oraz tereny zieleni i rekreacji co wpisuje się zwłaszcza w cele 1, 2 i 4</p>
<p>Dyrektywa 2009/28/WE w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych będąca częścią unijnego pakietu klimatyczno-energetycznego, który zakłada przede wszystkim redukcję emisji</p>	<p>Zgodnie z Dyrektywą ponad 1/3 energii elektrycznej wytwarzanej w UE musi pochodzić do tego czasu ze źródeł odnawialnych (w Polsce 15 %), a energia wiatrowa będzie stanowiła największą część tego udziału.</p>	<p>W</p>	<p>Plan ogólny umożliwia lokalizację odnawialnych źródeł energii przyczyni się do zwiększenia udziału energii odnawialnej w ogólnej produkcji energii.</p>

Nazwa dokumentu	Cele dokumentu	Ocena spójności	Ustalenia projektu Planu
CO2 o 20 % do 2020 roku.			
Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory - (Dyrektywa Siedliskowa)	Celem Dyrektywy jest zachowanie siedlisk naturalnych i gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty w stanie sprzyjającym ochronie lub w celu odtworzenia takiego stanu	W NK	Plan ogólny utrzymuje ochronę prawną istniejących obiektów i obszarów przyrodniczych na terenie gminy Lasowice Wielkie w tym obszarze specjalnej ochrony PLH160020 Szumirad

Dodatkowo Plan uwzględnia najważniejsze i kluczowe cele ochrony środowiska zawarte w dokumentach o randze regionalnej i lokalnej:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego (Uchwała nr XXXIV/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r.),
- Strategia rozwoju województwa opolskiego – Opolskie 2030 (Uchwała nr VI/355/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r.
- Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2021 – 202.
- Strategia Rozwoju Gminy Lasowice Wielkie na lata 2024 – 2030 (Uchwała nr LXII/466/24 Rady Gminy Lasowice Wielkie z dnia 27 marca 2024 r.);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lasowice Wielkie wraz ze zmianami (Uchwała nr XXXIII-232/09 Rady Gminy Lasowice Wielkie z dnia 11 grudnia 2009 r. z późn. zm.);
- Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla gminy Lasowice Wielkie,

7. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Oceniany projekt Planu ogólnego w dużej mierze utrzymuje dotychczasowe przeznaczenie terenów wskazane w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W Planie Ogólnym obszar uzupełnienia zabudowy został poszerzony o 1,37 km², uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz politykę przestrzenną gminy.

Plan Ogólny utrzymuje istniejące tereny rolnictwa z zakazem zabudowy, tereny lasu, tereny zieleni naturalnej, tereny wód. W projekcie Planu Ogólnego zostały wyznaczone również strefy zgodne z granicami następujących form ochrony

przyrody: Natura 2000, użytek ekologiczny oraz park krajobrazowy. Plan Ogólny utrzymuje wszystkie formy ochrony przyrody na terenie gminy Lasowice Wielkie.

Wszystkie strefy planistyczne w projekcie Planu Ogólnego dla Gminy Lasowice Wielkie zostały wyznaczone w oparciu o istniejące zagospodarowanie terenu, istniejącą zabudowę, na podstawie obowiązującego aktu prawa miejscowego, na podstawie terenów wskazanych w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego a także wniosków do procedury planistycznej.

Każda zmiana zainwestowania terenu związana jest z mniejszym bądź większym oddziaływaniem na środowisko, a stopień oddziaływania będzie uzależniony od intensywności i charakteru zainwestowania.

Realizacja ustaleń projektu Planu wpływa w zróżnicowany sposób na poszczególne komponenty środowiska (powietrze, powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny, ludzi, dobra materialne) i na ich wzajemne powiązania oraz na ekosystemy i krajobraz.

Zróżnicowanie skutków można określić w zależności od:

⇒ trwałości występowania	- krótkotrwałe - długotrwałe
⇒ odwracalności zjawisk	- odwracalne - nieodwracalne
⇒ zasięgu przestrzennego oddziaływania	- regionalne - ponadlokalne - lokalne

Posługując się powyższą systematyką, dokonano próby zdiagnozowania relacji pomiędzy przewidywanymi skutkami realizacji ustaleń projektu Planu, a stanem jakości poszczególnych komponentów środowiska.

Oddziaływania długotrwałe związane będą z przekształceniem powierzchni ziemi spowodowanym na przykład pracami niwelacyjnymi oraz zajęciem terenu przez obiekty budowlane czy powierzchnie uszczelnione. Będą one mieć charakter lokalny i nieodwracalny. Oddziaływania te będą dotyczyć tylko stref planistycznych związanych zabudową, usługami, produkcją, infrastrukturą i komunikacją. Nie będą zachodzić na terenach strefy otwartej.

Uzupełnianie istniejącej zabudowy oraz realizacja obszarów zabudowy kosztem powierzchni biologicznie czynnych przyczyni się punktowo do lokalnych zmian

uwarunkowań krajobrazowych, hydrologicznych i topoklimatycznych. Wzrost terenów zabudowy przyczyni się również do wzrostu emisji zanieczyszczeń atmosferycznych do powietrza (nasilenie tzw. „niskiej emisji”), które mogą być przenoszone na tereny przyległe. Będą to oddziaływania długotrwałe, odwracalne o zasięgu lokalnym. Oddziaływania te będą dotyczyć tylko stref planistycznych związanych zabudową, usługami, produkcją. Nie będą zachodzić na terenach strefy otwartej.

Oddziaływania długotrwałe o charakterze regionalnym powodowane są przede wszystkim przez są istniejące ciągi komunikacyjne emitujące hałas oraz zanieczyszczenia powietrza na tereny sąsiednie.

Oddziaływania krótkotrwałe, bezpośrednie oraz odwracalne będą powstawać tylko na etapie realizacji zabudowy w strefach planistycznych, zasięg oddziaływania będzie mieć charakter lokalny. Oddziaływania te ustąpią wraz zakończeniem budowy.

Na etapie realizacji zabudowy w strefach planistycznych oraz istniejących ciągów komunikacyjnych może dojść do chwilowych oddziaływań skumulowanych, będących wynikiem równoczesnej emisji hałasu i zanieczyszczeń pochodzących np. z pracujących maszyn budowlanych oraz ruchu komunikacyjnego. Będą to jednak oddziaływania krótkotrwałe, odwracalne o zasięgu lokalnym.

Uwzględniając skalę i charakter ogólnych kierunków zagospodarowania przewidzianych w Planie Ogólnym gminy Lasowice Wielkie, można stwierdzić, iż realizacja ustaleń Planu Ogólnego przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych nie spowoduje znaczących oddziaływań dla środowiska.

Oddziaływania te zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji będą ograniczane zapisami Planu Ogólnego oraz miejscowych aktów planowania przestrzennego, a także przepisami zawartymi w obowiązującym ustawodawstwie dotyczącymi między innymi dopuszczalnych poziomów hałasu i sposobu ograniczenia jego wpływu, dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń wprowadzonych do powietrza, gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej.

Ustalenia zawarte w Planie Ogólnym gminy Lasowice Wielkie nie wpłyną negatywnie na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

8. SKUTKI REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ METODY ICH MONITOROWANIA

Na etapie Planu Ogólnego nie wprowadza się konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków jego realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Oddziaływanie na środowisko, nawet przy pełnej realizacji projektu planu, nie powinno zmienić się na tyle by konieczne było wprowadzenie nowych narzędzi i metod obserwacji środowiska.

Analiza skutków realizacji ustaleń projektu Planu Ogólnego dla gminy Lasowice Wielkie w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania przestrzennego będzie możliwa po uchwaleniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Plan Ogólny, będąc aktem prawa miejscowego, wyznacza ogólne ramy i zasady kształtowania przestrzeni, które będą realizowane w szczegółowych dokumentach planistycznych. Monitorowanie realizacji inwestycji oraz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy odbywać się będzie regularnie, z uwzględnieniem corocznych analiz.

9. SKUTKI DLA ISTNIEJĄCYCH FORM OCHRONY PRZYRODY ORAZ INNYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH

Zapisy projektu Planu Ogólnego gwarantują ustalenie warunków funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego - utworzenie spójnego systemu obszarów przyrodniczych i kulturowych pozwoli na wzmocnienie istniejących powiązań przyrodniczych, stymulację procesów decydujących o równowadze ekologicznej oraz zwiększenie odporności środowiska na antropopresję, ochronę przed zainwestowaniem niezabudowanych terenów stanowiących elementy systemu przyrodniczego gminy.

10. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Wszelkie potencjalne oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji ustaleń projektu Planu Ogólnego gminy Lasowice Wielkie będą miały charakter lokalny i nie będą miały wpływu o zasięgu transgranicznym.

11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, KTÓRE MOGĄ BYĆ REZULTATEM REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO

W Planie Ogólnym zawarte zostały zapisy mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację negatywnych wpływów na środowisko bądź ludzi, w tym ustalenia odnoszące się indywidualnie do określonej strefy funkcjonalnej. Zapisy te jednak pozostają w na dużym poziomie uogólnienia i stąd powinny zostać uszczegółowione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i dopasowane do potrzeb związanych z określonym obszarem gminy.

12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Strefy planistyczne wyznaczone w Planie Ogólnym gminy Lasowice Wielkie zostały wyznaczone na podstawie istniejącej zabudowy, istniejącego zagospodarowania terenu, obowiązującego aktu prawa miejscowego, kierunków zagospodarowania wskazanych w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego a także na podstawie złożonych wniosków w trakcie procedury planistycznej. Plan Ogólny gminy uwzględnia ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Lasowice Wielkie na lata 2024 – 2030 a także zasady zagospodarowania oraz uwarunkowania i kierunki rozwoju przestrzennego o znaczeniu ponadlokalnym, ujęte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego przyjętego uchwałą nr XLIX/357/2002 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 września 2002 r.

W związku z tym wyznaczenie stref planistycznych można uznać za optymalne, korzystne z punktu widzenia środowiska oraz ekonomicznie uzasadnione. Nie przewiduje się alternatywnych wariantów rozwiązań zawartych w ocenianym dokumencie.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Planu Ogólnego gminy Lasowice Wielkie”. Celem prognozy jest określenie wpływu na środowisko ustaleń Planu Ogólnego.

Pod względem merytorycznym opracowanie stanowi realizację zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Opracowanie składa się z części tekstowej i załącznika graficznego (mapa w skali 1:10000). Przyjęta skala mapy odpowiada skali rysunku Planu.

Projekt Planu Ogólnego stanowi kluczowy dokument w zakresie planowania przestrzennego, mający na celu określenie ram rozwoju urbanistycznego oraz zasad gospodarowania przestrzenią z uwzględnieniem ochrony środowiska i zasobów naturalnych. Plan Ogólny został przygotowany na podstawie obowiązujących aktów prawnych i uwzględnia wcześniejsze dokumenty planistyczne, takie jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązujące plany miejscowe. W ramach jego ustaleń wyznaczono strefy planistyczne, które odpowiadają specyfice gminy i jego potrzebom.

W obszarze gminy Lasowice Wielkie wyznaczone zostały następujące strefy planistyczne:

- SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową,
- SU – strefa usługowa,
- SP – strefa gospodarcza,
- SR – strefa produkcji rolniczej,
- SI – strefa infrastrukturalna,
- SN – strefa zieleni i rekreacji,
- SC – strefa cmentarzy,
- SO – strefa otwarta,
- SK – strefa komunikacyjna.

Prognoza składa się dwóch części. Pierwsza część obejmuje szczegółową ocenę istniejących uwarunkowań środowiskowych na obszarze objętym Planem, uwzględniając podział środowiska na jego główne komponenty. W ramach tej analizy dokonano charakterystyki obecnego stanu środowiska obejmującego: powietrze, klimat akustyczny, wody powierzchniowe i podziemne, powierzchnię terenu, gleby i surowce, emisję pól elektromagnetycznych (oddziaływanie m.in. sieci energetycznych, stacji bazowych telefonii komórkowej). Dokonano charakterystyki obszarów chronionych a także występujących na terenie gminy chronionych gatunków roślin i zwierząt, krajobrazu. Scharakteryzowano również pozostałe elementy przyrody nieożywionej gminy Lasowice Wielkie.

W kolejnej części dokonano analizy wpływu ustaleń Planu Ogólnego gminy Lasowice Wielkie na: obszar Natura 2000, istniejące formy ochrony przyrody, roślinność i zwierzęta występujące na terenie gminy, na ludzi, na powietrze atmosferyczne, na wody powierzchniowe i podziemne, na powierzchnię ziemi, gleby i kopaliny, na krajobraz, na klimat w tym na zmiany klimatu, na zabytki oraz dobra materialne.

Przeprowadzona analiza wskazuje na brak dużych i znaczących zagrożeń dla środowiska i ludzi. Ustalenia Planu Ogólnego w większości będą mieć korzystne oddziaływanie lub mało istotne oddziaływanie na wymienione komponenty środowiska. Nie mniej jednak będą się pojawić nieznacznie uciążliwe oddziaływania, występujące w trakcie realizacji prac budowlanych. Ze względu na rozproszenie oraz różnoczasowy okres realizacji będą mieć charakter punktowy, ograniczony do miejsca budowy.

Realizacja zapisów Planu Ogólnego gminy nie wpłynie również negatywnie na istniejące formy ochrony, w tym obszar Natura 2000 Szumirad oraz nie spowoduje znaczących zmian w ich funkcjonowaniu.

Podsumowując, prognoza wykazuje, że realizacja projektu Planu Ogólnego dla gminy Lasowice Wielkie jest zgodna z zasadami ochrony środowiska, zrównoważonego rozwoju, ładu przestrzennego. Wdrożenie Planu Ogólnego przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, zapewni rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także ochroni cenne wartości przyrodnicze i kulturowe gminy. Skutki środowiskowe realizacji zapisów Planu będą głównie lokalne i ograniczone dzięki zastosowaniu odpowiednich regulacji oraz działań minimalizujących potencjalne oddziaływania.

14. ŹRÓDŁA INFORMACJI

- Centralna Baza Danych Geologicznych – wersja internetowa (www.baza.pgi.waw.pl).
- Gumiński R., 1948: Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce. Przegląd Meteor. I Hydrogr.
- Hydroportal – wersja internetowa (<https://isok.gov.pl/hydroportal.html>)
- Klimek K., 1966: Deglacjacja północnej części Wyżyny Śląskiej w okresie zlodowacenia środkowopolskiego. Prace Geograficzne IG PAN, 53, Warszawa.
- Kondracki J., 1978: Geografia fizyczna Polski. PWN, Warszawa.
- Kondracki J., 1994: Regiony fizycznogeograficzne Polski. PWN, Warszawa.
- Krystek J., 2022: Ocena oddziaływania na środowisko. Teoria i praktyka. PWN, Warszawa.
- Książkiewicz M., Samsonowicz J., Rühle E., 1965: Zarys geologii Polski. Warszawa.
- Liro A. (red.), 1995: Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET – Polska. Fundacja IUCN Poland, Warszawa, ss. 205.
- Liro A. (red.), 1998: Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET – Polska. Fundacja IUCN Poland, Warszawa, ss. 273.
- Matuszkiewicz W. (red.), 1995: Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa 1:300000. Arkusz 8: Wzniesienia Południowomazowieckie i Wyżyna Środkowomazowiecka. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Warszawa.
- Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Lasowice Wielkie. Geoekoma, Poręba-Lasowice Wielkie, 2024
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego, przyjęty uchwałą nr XLVIII/505/2010 Sejmiku Województwa Opolskiego w dniu 28 września 2010 r.
- Projekt Audytu krajobrazowego województwa opolskiego, Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, 2024
- Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Kluczbork, 2018. Dyrekcja Regionalna Lasów Państwowych, Katowice.
- Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Olesno, 2018. Dyrekcja Regionalna Lasów Państwowych, Katowice.
- Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Turawa, 2017. Dyrekcja Regionalna Lasów Państwowych, Katowice. Polityka ekologiczna państwa 2030. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2019 – załącznik do uchwały nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r.
- Richling A., Solon J., 1996: Ekologia krajobrazu. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, wyd. II, ss. 319.

Rózkowski A., Chmura A., 1996: Mapa dynamiki zwykłych wód podziemnych GZW i jego obrzeżenia, PIG Warszawa.

Rózkowski A., Chmura A., Siemiński A., 1997: Użytkowe wody podziemne GZW i jego obrzeżenia. Prace PIG, CLIX.

Stan środowiska w województwie opolskim (raporty 1999-2020). Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Opolu

Szponar A., 2003: Fizjografia urbanistyczna. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

15. WYKAZ MAP

1. Istniejący stan zagospodarowania gminy Lasowice Wielkie na tle istniejących i proponowanych form ochrony przyrody - załącznik 1
2. Rysunek Prognozy Oddziaływania na Środowisko - załącznik 2

Oświadczenie

Oświadczam, że spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

„Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”

Poręba, 15.04.2025

Oświadczenie

Oświadczam, że spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”

Poręba, 15.04.2025

